

GABRIELA ȘERBAN

Vine, vine, Primăvara!...

*„Primăvară, din ce rai
Nevisat de pământeni
Vii cu mândrul tău alai
Peste crânguri și poieni?...”*

În fiecare început de an, deși încă iarnă și, uneori, chiar aspră, cu toții așteptăm cu nerăbdare primăvara!

După ce ne sărbătorim poetul național (în 15 ianuarie) și marcăm Mica Unire (24 ianuarie), după ce-i omagiem pe Sfinții Trei Ierarhi (în 30 ianuarie), după ce propunem lecturi în Ziua Internațională a Cititului Împreună (2 februarie) și a Zilei Naționale a Lecturii (15 februarie), ne îndrăgostim de carte (în perioada 15 și 24 februarie) și întâmpinăm Primăvara!

Ne amintim cu toții versurile fredonate în cântecele copilăriei: „Vine, vine, primăvara/ Se așterne-n toată țara/ Floricele pe câmpii/ Hai să le-adunăm copii!...” și, odată cu Mărțișorul, ne vin în minte astfel de versuri.

Se spune că primăvara este „o sărbătoare imensă la care participă toate elementele naturii”; că „ziua în care Dumnezeu a creat speranța a fost probabil aceeași zi în care a creat primăvara”; că primăvara înseamnă veselie, lumină și căldură, ne inspiră și ne dă puterea de a fi mai buni, mai iertători, puterea de a zâmbi mai des și de a ne bucura de lucrurile mărunte.

În ultimii doi ani omenirea a fost răvășită de pandemia de Coronavirus. Din martie 2020 cu toții ne supunem restricțiilor impuse de pandemie, suntem martori ai unor tragedii din pricina îmbolnăvirii și chiar decesului oamenilor apropiați, dragi sau simpli cunoscuți. Ne aflăm în mijlocul unor discuții aprinse pro și contra vaccinare, dar și în mijlocul unor acțiuni de dezbinare și discriminare din pricina vaccinării.

Mai mult, din 24 februarie 2022 suntem martorii izbucnirii războiului între Rusia și Ucraina, martori ai unor stări de neliniște și nesiguranță, stăpâniți, încet-încet, de o tot mai mare îngrijorare.

În acest context așteptăm primăvara! Ne facem planuri și încercăm să trăim și să acționăm normal. Ne dorim ca, în aceste vremuri triste și urâte, să scoatem la iveală frumosul, să răzvim prin artă și cultură! Și, da, este timpul să închidem televizoarele și să deschidem cărțile! Cât mai multe cărți, inclusiv cele de rugăciune!

Providențial, Patriarhia Română a denumit acest an 2022 „Anul omagial al rugăciunii în viața Bisericii și a creștinului” și, în acest context, Biserica ne cheamă la rugăciune. Ne îndeamnă să înmulțim faptele bune, să ne curățim sufletele de ură și de ignoranță și să ne rugăm cu credință pentru a deveni fii ai Luminii lui Hristos.



Urmând aceste îndemnuri, ducem și noi mai departe Concursul Județean de Creații Literar-Artistice „Gânduri către Dumnezeu” cu cea de-a XV-a ediție, organizăm activități cultural-spirituale împreună cu tinerii și copiii din Centrele Catehetice ale Bocșei și, pentru prima dată, ne întâlnim la Bocșa în Tabăra din Inima Familiei. Sunt proiecte gândite împreună cu preoții, dascălii și, evident, autoritățile locale, având binecuvântarea Preasfințitului Părinte Episcop Lucian.

Întâlniri cu scriitori, lansări de cărți, expoziții de artă, dar și cea de-a doua ediție a Festivalului de Film de la Bocșa, precum și o zi dedicată poeziei la Bocșa ca parte a Festivalului Internațional „Porțile Poeziei” sunt evenimente care dorim să bucure bocșenii și să-i plaseze într-o binemeritată normalitate.

Zilele Orașului, tradiționalul proiect „La Bocșa de Sf. Ilie”, spectacole și reprezentații de muzică, dans și teatru sunt evenimentele care, sperăm noi, vor marca pășirea spre normalitate, ieșirea din pandemie în libertate, pace și speranță de mai bine. Cu atât mai mult cu cât, din 9 martie 2022, România se alătură statelor care ridică toate restricțiile impuse de pandemie!

Dragi cititori, vă așteptăm alături de noi la toate aceste evenimente dedicate cărții, dedicate scriitorilor și slujitorilor culturii, evenimente menite să evidențieze frumosul din această viață atât de zbuciumată și să creeze clipe de bucurie și relaxare.

„Primăvara s-a întors! Pământul este precum un copil care știe poezii.” spune poetul.

Fie-vă viața Primăvară! O primăvară presărată cu minuni!

Mărțișor 2022

Trăim vremuri triste și aducătoare de neliniște.

Cu toate acestea, 1 Martie rămâne sărbătoarea Mărțișorului, cel mai cunoscut simbol al primăverii!

De 1 Martie am ales să uit pentru câteva momente de vreme și de vremuri și să împart doamnelor și domnișoarelor, colegelor și prietenelor, acest mic simbol al primăverii care stă la pândă.

Cu speranță am oferit mărțișoare și cu încredere am transmis mesajul de sănătate și belug într-o primăvară frumoasă!

Tuturor, dragi bocșeni, vă doresc o primăvară aducătoare de bine și frumos, de pace și speranță!

Dumnezeu să ne ocrotească!

*Cu prețuire,
primar Mirel Patriciu Pascu*



Ghiocelul

*Floare curată, albă a primăverii,
Răsari gingaș și svelt din neagra humă;
Tu, ghiocel firav, sfidezi sclipiri de brumă
Și-ntrezărești lumina învierii !*

*Iar soarele cu raze își răsfrânge
În clopoțelul tău, puterea lui
Și sunet lin ce râde și nu plânge,
Vestește bucuria, orișicui.*

ION GRECU

Octava de Rugăciune pentru Unitatea Creștinilor a ajuns la Bocșa!

Pentru Bocșa culturală și spirituală, ziua de 21 ianuarie 2022 este una memorabilă! Această zi va constitui, cu siguranță, o pagină scrisă cu slove aurii în istoria cultural-spirituală a orașului. Este ziua în care în orașul Bocșa au poposit trei ierarhi pentru a binecuvânta această așezare și oamenii ei și a se ruga împreună pentru unitate în credință.

Vineri, 21 ianuarie 2022, la Primăria Orașului Bocșa au fost întâmpinați cu pâine și sare, de către primarul orașului, Mirel Patriciu Pascu, cei trei harnici ierarhi ai Banatului: Preasfințitul Părinte Lucian, Episcopul ortodox al Caransebeșului, Preasfințitul Părinte József-Csaba Pál, Episcopul romano-catolic de Timișoara și Preasfințitul Părinte Călin Ioan Bot, Episcop auxiliar greco-catolic al Eparhiei de Lugoj.

De 30 de ani, în acest Banat multiethnic, multicultural și multiconfesional, în fiecare an, în cea de-a doua parte a lunii ianuarie, se organizează „Octava de Rugăciune pentru Unitatea Creștinilor”. Iar, în acest an, una dintre zilele de rugăciune s-a desfășurat la Bocșa, la Biserica Ortodoxă „Pogorârea Sfântului Duh” Bocșa Montană.

Cei trei ierarhi au fost întâmpinați la sediul Primăriei Orașului Bocșa cu o expoziție semnată de pictorul bocșean Nicolae Potocean (NIK), lucrări care reprezintă cele 12 biserici ale urbei –



ortodoxe, catolice, greco-catolică și reformată. Expoziția a fost pregătită de Biblioteca Orășenească „Tata Oancea” Bocșa (Gabriela Șerban), în colaborare cu Centrul Cultural German Reșița (Erwin Josef Țigla) tocmai pentru acest eveniment, deși proiectul este unul mai vechi, materializat în 2018 și într-un volum intitulat „Picături de artă și credință la Bocșa”, volum apărut în seria „Bocșa, istorie și cultură” (Editura TIM, Reșița).

După vernisarea expoziției și prezentarea lucrărilor și a autorului, invitații au pornit spre Biserica Ortodoxă „Pogorârea Sfântului Duh” Bocșa Montană, o biserică importantă și cu tradiție, după cum preciza Preasfințitul Episcop Lucian, deoarece, în această biserică a slujit o bună perioadă de timp protopopul Mihail Gașpar, cel care, alături de patriarhul Miron Cristea și episcopul Iuliu Hossu, a avut un rol important în Marea Adunare Națională de la Alba Iulia și în procesul Marii Uniri de la 1 Decembrie 1918.

Iată că, în Anul Omagial al Rugăciunii în viața Bisericii și a creștinului, credincioșii ortodocși din Bocșa, alături de credincioșii romano-catolici și greco-catolici s-au rugat împreună pentru Unitatea Creștinilor.

În această seară a unității în credință, slujba religioasă – înălțătoare! – a fost oficiată de Preasfințitul Părinte Episcop Lucian, alături de un sobor de vrednici preoți ortodocși, iar invitații – Preasfințitul Părinte József-Csaba Pál și Preasfințitul Părinte Călin Ioan Bot – au adresat un cuvânt de învățătură și mulțumire.

O seară înălțătoare, dătătoare de speranță și credință, oferită cu generozitate de cei trei ierarhi. O seară care, cu siguranță, va rămâne în sufletele credincioșilor participanți la Bocșa ca o sărbătoare! O sărbătoare a iubirii aproapelui, o sărbătoare a celor trei magi care caută și propovăduiesc iubirea lui Dumnezeu și pentru Dumnezeu.

GABRIELA ȘERBAN

Cuvântul, potecă spre Cer

„Fericiți făcătorii de pace, că aceia fiii lui Dumnezeu se vor chema” (Matei 5:9).

Să ne rugăm pentru pace, să fim pace!

„Să ne rugăm pentru pacea lumii”, răsună, în gândul meu, primul îndemn din Ectenia rostită la sfârșitul Miezonopticii, în timp ce fac față, cu greu, ce-i drept, unui război al naturii, chipul fiindu-mi scaldat de razele soarelui timid de martie și, totodată, brăzdat de un vânt de iarnă încă viteaz, hotărât parcă să nu lase primăvara să-și reverse darurile.

„Iată, Roxi, până și natura a devenit un constant câmp de luptă între iarnă și primăvară, soare și vânt, lumină și întineric, o miniatură a războaielor dintre noi, dintre popoare, dintre oameni, din noi înșine”, îmi spun plimbându-mi pașii prin frumosul meu Caransebeș, „semn că întreaga creație ia parte la ceea ce suntem noi, la ceea ce dăruim celorlalți, totul fiind un rod a ceea ce noi înșine semănăm – semeni vânt, culegi furtună!”. Vremea războaielor de tot felul mi-a obosit sufletul. Dar realizez că acestea există din cauza faptului că noi înșine am încetat să fim pace. Trăind într-o lume lipsită de pace, ne obișnuim să devenim ceea ce este lumea, însă Hristos ne-a spus să îndrăznim, chiar dacă în lume vom avea necazuri, întrucât El a biruit deja lumea. Să îndrăznim să fim ceea ce lumea nu poate fi, căci doar așa vom putea birui răul. Să îndrăznim să ne asemănăm lui Hristos, și nu lumii, gândindu-ne la faptul că fiecare dintre noi este parte din lume, din ceea ce ne înconjoară – o cărămidă care clădește zidul acesta. Fiecare dintre noi poate face ca lumea să fie mai bună, prin dragostea și pace pe care le trăiește și le răspândește. „Să ne rugăm pentru pacea lumii, să ne rugăm să fim pacea lumii!”

Mă gândesc la războaiele dintre popoare și critic lideri, armate, organizații politice; mă rog pentru pace, plâng pentru semenii în suferință, dar realizez că sunt atât de departe de ceea ce ar trebui eu însămi să fiu. Doresc pacea în lume, dar pacea din mine unde este? Spre exemplu, la fiecare greșeală a aproapelui, mă supăr. Nu reacționez cu dragoste, iertare, înțelegere, asemenea unui bun creștin, dar îi critic pe cei care reacționează ca mine. Da, poate eu nu ucid cu arme, însă ucid prin cuvinte, prin atitudinea nepotrivită față de aproapele meu. În Scriptură stă scris faptul că „cine va ucide, vrednic va fi de osândă”, însă Domnul Iisus adaugă acestei porunci o continuare, spunând „că oricine se mânie pe fratele său vrednic va fi de osândă; și cine va zice fratelui său: netrebnicul, vrednic va fi de judecata sinedrului; iar cine va zice: nebunule, vrednic va fi de gheena focului” (Matei, capitolul 5), semn că oricine va „ucide” sufletul aproapelui său prin arma cuvântului va primi osândă. „Să ne rugăm pentru pacea lumii și pentru pacea sufletelor noastre!”

Rătăcind printre gânduri, tresar, căci un porumbel, al cărui penaj pare țesut din florile de gheață ale Cerului, își flutură aripile, ca un vestitor al păcii, așezându-se pe Arcul Unității Spiritual-Creștine. „Unitate! Cuvânt cu înțelesuri divine! Unde e unitate, e și pace...” Și iar răsună „să ne rugăm pentru pacea lumii.” Acolo, pe „Calea sacră”, în bătaile clopotelor care cheamă sufletul la Vecernie, îmi înalț privirea și ruga spre Dumnezeu: „Doamne, revarsă pacea Ta în întreaga lume!”

Zgomotul aripilor îmi atrage iar atenția, purtându-mi privirea spre o bancă pe care se află o mamă sărmană, care își strânge, cu dragoste, la pieptul ei, copilașul flămând. Un tată își privește deznădăjduit soția și fiul. Și-au pierdut casa și toate bunurile într-un incendiu și trăiau de câteva săptămâni din mila unor vecini. Unde să meargă? Cum să procure cele necesare familiei lor? Deși zâmbesc atunci când îl privesc pe micuțul lor și când se îmbrățișează unul pe celălalt prin blândețea privirilor, chipurile le sunt erodate de griji. Văi adânci de lacrimi tulbură frumusețea tinereții lor. Înaltă amândoi ochii spre turlile bisericilor care veghează asupra centrului orașului nostru, încercând să îl cuprindă, cumva, pe Dumnezeu, dar nu privesc spre El cu nerecunoștință, ci cu o liniște deplină și cu speranță. În tulburarea lor, oare nu și-au pierdut credința, nu și-au pierdut pacea? Poate exista pace în tulburare? Cu Dumnezeu, da. Căci, în toate, Dumnezeu este pacea noastră! „Doamne, revarsă-Te peste întreagă lumea Ta!”

Porumbelul, întinzându-și aripile și revărsând parcă, în grația zborului său, adierea de pace a Duhului Sfânt, își ia zborul spre o altă tânără familie, doi soți care, deși par fericiți de la depărtare, în realitate, nu sunt, întrucât, pe măsură ce se apropie de mine, se poate observa tensiunea, nefericirea, tulburarea. Se ceartă. Poartă, în cuvinte, gesturi, atitudine, în întreagă ființa lor, urmele unui război care consumă iubirea și pacea. Ce le-ar putea aduce tulburarea? Lipsa dragostei, a răbdării,

a respectului reciproc? „Doamne, revarsă pacea și iubirea Ta în inimile în care acestea lipsesc!”

Apoi, văd cum porumbelul zboară deasupra mea, deasupra bisericilor, înălțându-se în albastrul infinit al Cerului și arătându-mi, în zborul său, calea pe care trebuie să o urmez și eu, indiferent de obstacolele ce mi se ivesc în cale. Simt nevoia să îmi odihnesc sufletul preț de o rugăciune, dar un bărbat care asculta radioul pe stradă trece pe lângă mine și aud veștile groaznice despre război. Familii întregi ucise, mame cu copii care reușesc să se refugieze în alte țări, fugind din calea prădătorilor, planuri diabolice ale celui rău, toate aceste știri îmi străpung sufletul. Încerc să fug și eu din calea războiului, intrând în biserică. Mă întâmpină o icoană pe care nu o mai văzusem niciodată până atunci, icoana Sfintei Familii, Pruncul Hristos, Maica Domnului și Sfântul Iosif. O altă filă din Evanghelia lui Matei mi s-a deschis în minte, cea în care se vorbește despre fuga în noapte a Sfintei Familii în Egipt, după ce „îngerul Domnului se arată în vis lui Iosif, zicând: „Scoală-te, ia Pruncul și pe mama Lui și fugi în Egipt și stai acolo până ce-ți voi spune, fiindcă Irod are să caute Pruncul ca să-L ucidă.”. Atunci, am simțit să scriu niște versuri-rugăciuni, dedicate nu doar acelui episod biblic, ci și realității în care trăim:

Nu e nimic din ceea ce noi trăim și Tu să nu fi trăit,
Nimic din ceea ce simțim și Tu să nu fi simțit.
De la Betleem până la Golgota, Tu ai purtat în Tine toată viața mea...
Și acolo, pe Cruce, ai luat asupra Ta
Toată vina mea și povara grea!
Iisuse, privește, Te rog, căci și astăzi trăiește Irod.
Și astăzi fug prunci din calea lui, dar Tu ține-i sub ocrotirea Stăpânului!
Iisuse, și astăzi Rahela bocește, căci copiii nu-i mai sunt, dar Te rog, poruncește,
Să se sfârșească acum tânguirea și de la Tine să ne primim izbăvirea!
Iisuse, Tu ne ești Prietenul cel mai bun!
Surpă vrăjmășiile ce fac rău în lume acum...
Iartă-i pe cei care nu știu ce fac
Și vindecă-i pe cei ce în durere zac!
Izbăvește, Doamne, întreagă lumea Ta!
Te rog, ascultă, Doamne, rugăciunea mea:
Pe civili și pe militari îi păzește,
Pe lideri, Tu îi înțelepțește,
Inimile Irozilor le îmblânzește!
Cu Tine, binele biruiește!
Amin!

Sunt familii care nu își găsesc pacea nici atunci când au totul. Sunt familii care au pace chiar în mijlocul războiului, deși poate nu mai au nimic. Sunt suflete în care domnește pacea și care răspândesc lumină. Sunt inimi străpunse de săbii care nu mai bat în iubire și inimi străpunse care și-au vindecat rana prin rana Mântuitorului, iar astăzi vibrează în dragoste și pace. Unii, parcă nu-și găsesc pacea până nu distrug pacea altora, iar alții nu își găsesc pacea decât atunci când cei din jurul lor au pace. Cu siguranță, nu îi putem schimba pe toți, nu putem schimba lumea decât începând să ne schimbăm pe noi, partea noastră din lume. Să ne rugăm pentru pacea a toată lumea, dar, mai ales, să fim pace, căci fericiți vor fi făcătorii de pace, pentru că aceia fiii lui Dumnezeu se vor chema!

ROXANA NOVACOVICI



Evenimente

De 8 Martie 2022, daruri și bucurii pentru doamnele și domnișoarele din Bocșa

De Ziua Internațională a Femeii am ales să omagiez această persoană esențială în viața noastră, în cele mai frumoase moduri: să dăruiesc flori doamnelor și domnișoarelor întâlnite în această zi de 8 Martie, iar seara, să particip împreună cu cei dragi la un spectacol susținut de Teatrul DA din Reșița pe scena Casei de Cultură din orașul nostru.

Spectacolul „Nuntă cu navetiști” regizat de bocșeanul Dan Mirea sărbătorește 10 ani de la lansare, iar propunerea de a fi jucat și pe scena bocșeană mi s-a părut excepțională!

Am ales ziua de 8 Martie pentru a oferi bocșenilor o comedie spumoasă într-o zi specială! Sper că am reușit și că spectacolul s-a bucurat de succes!

Cu prilejul zilei de 8 Martie am dorit ca, alături de cele mai alese urări, să ofer tuturor bocșenilor, în special doamnelor și domnișoarelor, câte o floare și câteva momente de relaxare și bucurie



prin prezentarea spectacolului „Nuntă cu navetiști”.

Felicitări, regizorului și actorului Dan Mirea! Felicitări actorilor pentru prestație și mulțumiri tuturor pentru prezență!

La mulți ani, doamnelor și domnișoarelor! Fie-vă viața senină și binecuvântată alături de cei dragi !

***Cu prețuire,
primar, Mirel Patriciu Pascu***



Gând de dragoste

*Vreau sa mă topesc
În sărutul muzei
Care zboară ca o pasăre
peste primăvara
Botezată cu vers.*

Iulian Barbu

Chipul mamei

*Firidele de suflet par pustii
Și cât le-am prețuit, acum iau seama,
Când, în regretul nopților târzii,
Icoană vie, îmi apare mama!*

*Și chipu-i luminos, senin, e semn
Că poartă-n sine liturghie sfântă,
Ce aduce ceas de liniște și-ndemn,
La fericirea ce mi se cuvântă*

*Chiar prin înfățișări răscolitoare...
Zădărnicia lumii... să n-o caut...
Mă-nvăluie tristeți mistuitoare
Și în surdină parcă aud un flaut...*

*Arată trecerea înspre Lumină...
A fost așa, cum se deschide-o floare!
Rămâi discret în aură divină
O, dulce mamă, veșnic zâmbitoare!*

Ion Grecu

Bucurii la început de Martie...

Beneficiarii Căminului pentru Persoane Vârstnice Bocșa au primit de 1 Martie vizita primarului orașului Bocșa, Mirel Patriciu Pascu, precum și vizita copilașilor de la Grădinița cu Program Prelungit Bocșa Română.

Aceștia, însoțiți de doamnele profesoare Luminița Miloș și Mihaela Țăranu, au bucurat bunii din acest Cămin, făcându-le o surpriză frumoasă și binevenită la început de primăvară!

Mulțumim pentru că, în această zi specială, ați adus în Căminul nostru o rază de speranță de frumos și mai bine, precum și clipe de bucurie prin acești minunați copii, vestitori ai primăverii!

De asemenea, de 8 Martie, elevi ai Liceului Teoretic „Tata Oancea” din Bocșa, însoțiți de prof. dr. Liana Feriug și preot dr. Silviu Feriug i-au vizitat pe beneficiarii Căminului pentru Persoane Vârstnice Bocșa.

„Sărut mâna, dragi bunici!” s-a intitulat acțiunea întreprinsă de elevii Liceului Teoretic „Tata Oancea” și membrii Centrului Catehetic „Sf. Stelian” Bocșa Română, iar, în cadrul acestei întâlniri de suflet, tinerii au cântat, s-au rugat și au socializat cu bătrânii centrului social, la final au împărțit măștișoare. Printre urările de sănătate, pace și liniște, s-a transmis și mesajul unei primăveri cu bucurii și mult soare, iar lacrimile recunoștinței acestor „bunici” cu suflete blânde, ne-au făcut și pe noi, cei prezenți, să simțim cât de importante sunt în viață, grija, atenția și iubirea.

Mulțumim, dragi copii și stimați îndrumători! Proiectele noastre comune continuă, deoarece împreună putem face viața mai frumoasă semenilor noștri!

director ANCA PASCU



Creștinii romano-catolici intră în Postul Mare în Miercurea Cenușii

Într-un comunicat al Episcopiei Romano-Catolice de Timișoara, se arată că miercuri, 2 martie, în calendarul Bisericii Romano-Catolice este marcată MIERCUREA CENUȘII, această zi fiind începutul Postului Mare, al timpului de pregătire pentru Solemnitatea Învierii Domnului - Sfintele Paști. Miercurea Cenușii este pentru credincioșii romano-catolici zi de post sever și abținere, introducând Postul Mare ca un timp special de reculegere, împăcare și meditație. În această zi în bisericile romano-catolice se celebrează un ritual special de binecuvântare a cenușii, care este apoi presărată pe fruntea credincioșilor, ca semn al pocăinței și întoarcerii de la păcat.

La Reșița, în cadrul Bisericii parohiale „Maria Zăpezii”, miercuri după-amiază, începând cu ora 17.00, va fi celebrată o Sfântă Liturghie, în cadrul căreia va fi sfințită cenușa de către preotul paroh Veniamin Pălie, după care acesta o va presăra pe fruntea credincioșilor prezenți. Înainte de această Sfântă Liturghie, începând cu ora 16.00, se va oficia devoțiunea Căii Sfintei Cruci, dedicată Păcii în Ucraina. Ambele celebrări se vor desfășura în trei limbi: română, germană, maghiară.

La Biserica parohială „Preasfânta Treime” din Reșița / Govândari, în Miercurea Cenușii vor fi celebrate două Sfinte Liturghii de către preotul paroh Attila Puskás: începând cu ora 9.00 în limba maghiară și la ora 11.00 în limba română. Înaintea fiecărei Sfinte Liturghii, credincioșii vor asista la devoțiunea Căii Sfintei Cruci.

Episcopul diecezan József Csaba Pál a adresat în preajma Miercurii Cenușii o chemare tuturor credincioșilor: „Războiul izbucnit în vecinătatea noastră ne cheamă și mai urgent la rugăciune și post. Sfântul Părinte Papa Francisc a declarat Miercurea Cenușii zi de post și de rugăciune pentru pace în lume. Îi rog pe frații și surorile în Cristos să o ia în serios această zi, să contribuim și noi, să folosim arma rugăciunii și a postului pentru a opri răul. Pe lângă ziua specială de rugăciune și post din Miercurea Cenușii, să ne rugăm în fiecare zi pentru ca războiul să se încheie. Să ne rugăm pentru cei decedați și pentru frații noștri care sunt nevoiți să-și părăsească țara. În același timp, sunt necesare și faptele de iubire și milostivire.” La îndemnul Episcopului József Csaba Pál, în primele două duminici ale Postului Mare, 6 și 13 martie a.c., în fiecare biserică a Diecezei se vor organiza colecte pentru a ajuta refugiații de război.

Erwin Josef Țigla

Muzicologul Constantin-Tufan Stan, la ceas aniversar - 65

Gândindu-mă că se apropie, cu pași repezi, aniversarea unui om drag, bun prieten și veritabil colaborator, gândul m-a dus în trecut, amintindu-mi despre începuturile prieteniei noastre.

Evident, mai întâi mi l-am amintit pe prietenul Eugen Stan (Puiu Stan, cum îl dezmiarda dna. Florica Cernescu), jurnalist, profesor de muzică, istoriograf, neobosit în a căuta și a scoate la iveală pagini, fragmente și flash-uri din istoria uitată a Bocșei, omul cărui a se datorează multiplele imagini reprezentând oameni, evenimente, detalii din Bocșa veche, imagini care circulă pretutindeni, fără a mai specifica cineva sursa!

Eugen Stan s-a născut la Bocșa în 11 aprilie 1948 și s-a stins mult prea devreme, în 30 martie 2004, înmormântat fiind în Cimitirul Ortodox din Bocșa Montană.

Plecarea lui Eugen ni l-a adus mult mai aproape pe fratele acestuia, Costică, despre care auzisem doar cuvinte frumoase din toate părțile și, pe care îl cunoșteam personal, deși nu foarte bine.

Constantin-Tufan Stan (Costică a păstrat, ca un al doilea prenume, numele de fată al mamei) s-a născut la Bocșa și este fratele mai mic al lui Eugen Stan, copiii unei renumite familii de învățători ai Bocșei, Stan Petru și Ioana.

S-a căsătorit la Belinț (județul Timiș) și, împreună cu familia, venea foarte des acasă la Bocșa. Astfel, pe nesimțite, s-a înfiripat, mai întâi, o bună colaborare a noastră, apoi, o sinceră prietenie, pentru că, familia muzicologului Constantin-Tufan Stan este de o calitate rară! Deși, atât de valoroși, acești oameni emană atâta căldură și bunătate, atâta modestie și smerenie cum rar întâlnești în zilele noastre!

O familie aleasă, educată, un model de modestie și de viață trăită întru Bine și Frumos, o viață împlinită prin faptul că fiecare membru al familiei și-a înmulțit talantul cu care a fost dăruit de bunul Dumnezeu: soția Maria, Doamna casei și-a familiei tradiționale, de la țară, cu obiceiuri sănătoase și bine împământenite de-a lungul vremii, dar și un apreciat medic pediatru și sufletist cadru medical; Costică, un erudit, neobosit în ale studiului și cercetării, dar și o fire sensibilă, de artist; fiul Adrian, un magistrat remarcabil, care are alături o Corină frumoasă, harnică și deosebit de deșteaptă, un avocat de succes! Iată, o „echipă” excepțională



împlinită și prin micuța Aida, inteligentă și talentată!

Oameni buni și harnici, care nu se feresc de muncă (inclusiv de grădărit!), preocupați de tot ce este frumos!

Când Dumnezeu îți scoate în cale astfel de oameni, te poți considera binecuvântat! Iar eu mă consider o răsfățată din acest

punct de vedere!

Oameni precum Constantin-Tufan Stan sunt veritabile modele, demne de urmat, deoarece binele și optimismul lor, hărnicia și seriozitatea lor, se propagă ca un mod de a fi și este important ca toți să ne „molipsim” de aceste calități!

E important să privim mai des și mai profund oamenii de lângă noi și să primim ceea ce ei oferă prin propriul lor exemplu, mai ales când omul este deschis și generos precum Constantin-Tufan Stan, aniversatul nostru prieten și colaborator, care împlinește o frumoasă vârstă – 65!

Constantin-Tufan Stan s-a născut în 13 februarie 1957 la Bocșa Montană, jud. Caraș-Severin, este căsătorit la Belinț, în județul Timiș și își desfășoară activitatea la Lugoj.

Muzicolog, profesor, publicist, compozitor. Absolvent al Conservatorului „Ciprian Porumbescu” din București, iar din 2008 Doctor în Muzicologie titlu obținut cu calificativul *summa cum laude* la Academia de Muzică „Gheorghe Dima” din Cluj-Napoca cu teza *Vocația muzicală a orașului Lugoj. Monografie*. Conducător științific prof. univ. dr. Francisc László.

Are o activitate didactică remarcabilă. Din 1981 este profesor titular la Școala de Arte Frumoase „Filaret Barbu” din Lugoj, catedra de pian principal, iar din 2010 lector la Facultatea de Muzică a Universității de Vest din Timișoara.

Din 2004 este membru al Uniunii Compozitorilor și Muzicologilor din România; în 2010 dr. Constantin Tufan Stan primește *Premiul pentru istoriografie al Uniunii Compozitorilor și Muzicologilor din România* pe anul 2009.

Cetățean de Onoare al Comunei Belinț, jud. Timiș (2006), iar, la propunerea Bibliotecii „Tata Oancea”, din 2009 este *Cetățean de Onoare* al Orașului

său natal Bocșa. Evident, este o prezență constantă în cadrul activităților culturale și de gen: Festivalul - concurs de interpretare folclorică „Aurelia Fătu Răduțu”, precum și la Festivalul de romane și lieder „Nicolae Florei”.

De asemenea, profesorului dr. Constantin-Tufan Stan i se datorează parteneriatul Școlii de Arte Frumoase „Filaret Barbu” din Lugoj cu Liceul Teoretic „Tata Oancea” Bocșa, dar și cu Biblioteca Orășenească „Tata Oancea”, derulând împreună activități cultural-artistice deosebite și atractive, atât la Lugoj, cât și la Bocșa.

Volume: *Rapsodia din Belinț*. Timișoara. Marineasa. 2003; *Corul din Chizătău*. Timișoara. Marineasa. 2004; *Societatea Corală „Lira” din Lugoj*. Timișoara. Marineasa. 2005; *Zeno Vancea. Etape biografice și împliniri muzicale*. Reșița. Timpul. 2007; *Laurian Nicorescu. Compozitorul și artistul liric*. Timișoara. Anthropos. 2008; *Titus Olariu. Artistul și epoca sa*. Timișoara. Anthropos. 2008; *György Kurtág. Reîntoarcerea la matricea primordială*. Cluj-Napoca. MediaMusica. 2009; *Centenar Dimitrie Stan. Cântecul străbate lumea* (coautor). Timișoara. Eurobit. 2006; *Remus Tașcău – 40 de ani de activitate artistică în fruntea corului „Ion Vidu” din Lugoj (1968 – 2008)*. Timișoara. Brumar. 2008; *Victor Vlad Delamarina și familia sa. Contribuții biografice*. (coautor). Timișoara. Eurostampa. 2009; *George Enescu în Banat*. Timișoara. Eurostampa. 2009; *De la Reuniunea Română de Cântări și Muzică la Corul „Ion Vidu” 1810 – 2010*. Timișoara. Eurostampa. 2010; *Aurel C. Popovici-Racoviță. Preotul-compozitor și profesorul*. Timișoara. Eurostampa. 2010; *Muzicieni din Banat*. Timișoara. Eurostampa. 2011; *Mihail Bejan. Autorul primei traduceri în limba română a Cronicii notarului anonim al regelui Béla*. Timișoara. Eurostampa. 2012; *Vasile Ijac – părintele simfonismului bănățean*. Timișoara. Eurostampa. 2013; *Liviu Tempea, pianistul compozitor*. Timișoara. Eurostampa. 2015; *George Enescu – consonanțe bănățene – cronici, evocări, interviuri, omagii, mărturii*. Timișoara. Eurostampa. 2016 și cea de-a doua ediție, revăzută și adăugită în 2018; *Ioan Vidu. Doinitorul Marii Uniri*. Timișoara. Eurostampa. 2017; *Banat. Miscellanea musicologica*. (culegere de articole) Timișoara. Eurostampa. 2018; *Eternul feminin. Particularități stilistice în creația vocală a lui Nicolae Coman*. Timișoara. Eurostampa. 2019; *Ioan Vidu. Creația literară. Culegere de studii, articole, amintiri...întocmită de Viorel Cosma*. Timișoara. Eurostampa. 2019; *Corul de la Chizătău*, Ediția aII-a, revăzută și adăugită. Timișoara. Eurostampa. 2020; *Bredicenii: studii și articole*. Timișoara. Eurostampa. 2021.

Îl găsim ca îngrijitor de ediții la cărți precum: *Poezii de Alexandru Racolța, Monografia muzicală a comunei Belinț de Sabin V. Drăgoi, Scrieri de Felician Brânzeu etc.* Semnează studii de muzicologie în volume colective și amintim

doar volumul *Vi-l prezentăm pe Ioachim Perian*. Reșița. Timpul. 2004.

Creație corală: *Voroneț*, pentru cor mixt, pe versuri de Constanța Buzea în volumul de *Cântece patriotice*. București. Editura Muzicală. 1986; *Doină și iar doină*, cor mixt, pe versuri de Vasile Voiculescu; *Aștept anul unu*, cor mixt, pe versuri de Magda Isanos; *Dorul*, cor mixt, pe versuri de Lucian Blaga; *Patriei*, cor mixt, pe versuri de Virgil Carianopol.

Referințe: *Muzicieni din România. Lexicon biobibliografic*. vol. VIII/ Viorel Cosma.- București: Editura Muzicală, 2005; *Bocșa din inimă III/ Vasile Bogdan*.- Reșița: TIM, 2011; *Muzicieni din Banat: lexicon/ Ioan Tomi*.-Timișoara: Eurostampa, 2012; *Cărășeni de neuitat XIV/ Petru Ciurea și Constantin Falcă*.-Timișoara: Eurostampa, 2012; *Biblioteca, între datorie și pasiune. 60 de ani de lectură și bibliotecă publică la Bocșa/ Gabriela Șerban*.- Reșița: TIM, 2013; *Dascăli bocșeni prezentați de Gabriela Șerban în: Dascăli bănățeni de ieri și de azi/ coord. Nicoleta Marcu*.- Reșița: Editura Gheorghe Magas, 2019, p. 228 – 258.

După cum se poate observa, muzicologul Constantin Tufan Stan este un harnic și minuțios cercetător, publicând volume valoroase și semnând articole în revistele vremii din țară și străinătate, dar eu mă opresc doar la revista reșițeană „Reflex” și la cea bocșeană, „Bocșa culturală”.

Și mai semnalez un aspect demn de admirația noastră: în prag de pensionare, prof. dr. Constantin-Tufan Stan este „tânăr” doctorand al Facultății de istorie din Oradea. Tratatând cu seriozitate fiecare implicare a sa, cel mai recent proiect inițiat de doctorandul în istorie, de astă dată, este *Conferința Internațională de Istorie „Acta Historica Civitatis Lugosiensis”* Ediția I, România, Lugoj, 2021, care s-a desfășurat în perioada 17 – 19 septembrie 2021, la Lugoj, județul Timiș, gazdă fiind prestigioasa Universitate Europeană „Drăgan” din Lugoj. Evenimentul a fost organizat de o serie de instituții importante, care și-au dat mâna pentru a reuni, timp de trei zile, personalități și oameni de seamă din țară și străinătate, iar, inițiatorul acestui veritabil și important proiect a fost harnicul și creativul prof. dr. în muzicologie și drd. în istorie, Constantin-Tufan Stan.

La mulți ani, maestre!

La mulți ani, dragul nostru prieten, bocșean-belințean-lugojean! Cu sănătate și cu spor și mereu aproape de noi și de Bocșa!

GABRIELA ȘERBAN

GABRIELA ȘERBAN

Pr.dr. Daniel Crecan, la ceas aniversar - 50

În acest an, 2022, Biserica Ortodoxă Română omagiază, în prima parte a anului, *Rugăciunea în viața Bisericii și a creștinului*, iar credincioșii, enoriașii Bisericilor noastre, cunosc cât este de importantă Rugăciunea în viața omului.



Astfel, în această perioadă, preoții, urmând și îndemnul Preasfințitului nostru părinte Episcop Lucian al Caransebeșului, înmulțesc rugăciunile pentru sănătate, intensifică programul de slujbă oficiind mai des Sfânta Liturghie și Taina Sfântului Maslu, deplasându-se, în

ciuda pandemiei și înfruntând pericolul bolii, în mijlocul bolnavilor, fie la domiciliu, fie în cămine și azile de bătrâni, pretutindeni unde sunt absolut necesare credința și rugăciunea, încrederea în rugăciune și tămăduire prin voia și puterea lui Dumnezeu.

În acest context, considerăm că și noi, credincioșii, beneficiarii jertfei acestor preoți, suntem datori să înălțăm umilele noastre rugăciuni pentru sănătatea și puterea parohilor și duhovnicilor noștri.

Cu atât mai mult, când preotul paroh se află la ceas aniversar, împlinește o frumoasă și rotundă vârstă, iar enoriașii, în număr mare, aleg să-i fie alături și să-l sărbătorească!

Așa s-a întâmplat duminică, 6 februarie 2022, la Biserica Ortodoxă cu hramul „Nașterea Maicii Domnului” din Bocșa Vasiova, când preotul dr. Daniel Crecan, parohul Bisericii, a fost sărbătorit la împlinirea vârstei de 50 de ani.

După oficierea Sfintei Liturghii și Împărtășirea cu Sfânt Trupul și Sângele Domnului, prieteni, colaboratori, apropiați ai Bisericii, enoriași ai parohiei Vasiova, l-au purtat în rugăciunea lor pe pr. Daniel Crecan, i-au adresat urări de bine și sănătate, alege cuvinte și, evident, tradiționalul La mulți ani!

E cunoscut faptul că părintele Daniel Crecan este un intelectual rasat al orașului Bocșa, unul dintre oamenii preocupați de cercetare istorico-

religioasă a urbei, unul dintre oamenii cărora Dumnezeu le-a sădit „talanții” în minte și în suflet.

Preotul Daniel Crecan este un exemplu de viață frumoasă și de aleasă slujire a lui Dumnezeu, a Bisericii și a Cărții. Mânuiitor de condei, dar și iubitor și cititor de carte, ticluiește cu atenție cuvântul, astfel încât este capabil să atingă sufletul oamenilor, să le pătrundă la inimă și să obțină, adesea, ascultare.

Este un preot cu chemare și asta o demonstrează modul în care își îndeplinește misiunea încredințată. Desfășoară o activitate impresionantă pe toate planurile în care se cuvine să lucreze, să acționeze un preot: pastoral, liturgic, cultural, misionar și, excepțional, administrativ!

Deși se află de puțină vreme la cârma Parohiei Vasiova (din toamna lui 2018), atât frumoasa Biserică a lui Tata Oancea, cât și casa parohială, au fost restaurate, renovate, s-au efectuat lucrări de amenajare și modernizare și, încă, se lucrează în incinta lăcașului sfânt, părintele Crecan dorind să îngrijească și să scoată în evidență frumusețea acestei Biserici, după cum o binemerită!

După cum spun scriptele, Biserica din Vasiova s-a zidit în anul 1775 și a fost pictată în 1897 de Filip Matei, iar, între anii 1954-1958, sculptorul Petru Encovetti Oance, cunoscut sub numele de Tata Oancea, realizează iconostasul. Pictura interioară va fi executată apoi de Gheorghe Vânătoru (1958-1959), iar cea exterioară de Ieremia Profeta (1975-1976).

O astfel de „bijuterie” a Bocșei merită a fi îngrijită și pusă în valoare cum se cuvine, iar parohul Daniel Crecan, ajutat de autoritățile locale, de enoriașii vasioveni și alți credincioși apropiați familiei, fac acest lucru cu dăruire și meticulozitate.

Mai trebuie să precizăm că, preotul Daniel Crecan nu este doar un vrednic slujitor al Domnului, care își îndeplinește cu cinste misiunea, ci este și un pasionat cercetător, cu un doctorat în filozofie, emițând concepții morale și filozofice înțelepte, împărtășite atât din amvon, cât și în cadrul diverselor simpozioane, conferințe și alte evenimente culturale, la care participă cu interes sau pe care el însuși le organizează.

Pentru toate acestea și pentru multe altele omise aici, preotul dr. Daniel Crecan merită prețuirea noastră, sprijinul nostru și înțelegerea noastră, iar astăzi, 7 februarie, ziua de naștere a parohului Daniel Crecan, se cuvine să-i transmitem toate gândurile noastre bune, urări de bine și de sănătate, putere de muncă și rodnic spor în toate cele plăcute lui Dumnezeu!

La mulți și binecuvântați ani!

GABRIELA ȘERBAN

Poeta Liubița Raichici – la aniversară!

Miercuri, 26 ianuarie 2022, în sala de festivități a Primăriei Orașului Bocșa, s-a desfășurat un eveniment dedicat poetei Liubița Raichici, aflată la ceas aniversar, eveniment moderat de Gabriela Șerban și susținut de criticul și istoricul literar Gheorghe Jurma.

Biblioteca Orașenească „Tata Oancea” Bocșa, cu sprijinul Primăriei și Consiliului Local Bocșa, continuă, astfel, proiectul intitulat „Să ne prețuim valorile”, promovând și cinstind oameni de seamă ai Banatului, personalități din diferite domenii care, prin profesionalism, talent și dăruire, sunt sau devin modele pentru tinerii noștri.

Una dintre personalitățile Banatului de Munte este **Liubița Raichici**, poet, traducător, eseist, om de litere, care se exprimă la modul excepțional în limbile sârbă și română, veche prietenă și colaboratoare a Bibliotecii Orașenești „Tata Oancea” din Bocșa.

Liubița Raichici s-a născut în 19 ianuarie 1962 la Belobreșca, pe Clisura Dunării, în Caraș-Severin. Este poetă și traducătoare, absolventă a Facultății de Filologie din Timișoara și doctor în filologie.

A debutat cu poezii în presă (în săptămânalul „Banatske novine”) în anul 1976, iar editorial în 1986 în volumul de versuri „Poduri multicolore” (volum colectiv).

Poet bilingv, ea s-a impus în poezia bănățeană în anii '90 cu o poezie scrisă în versul alb și în proză.

A publicat peste 30 volume de versuri, în limbile sârbă, română și bilingve, a tradus proză și poezie din sârbă în română și viceversa, traduce tematică diversă în cadrul proiectelor transfrontaliere România-Serbia din fonduri europene etc. Liubița Raichici este tradusă în mai multe limbi de circulație europeană și este membru al Uniunii Scriitorilor din România și al Uniunii Scriitorilor din Republica Serbia.

Dintre volumele semnate de Liubița Raichici: „Liniște în fața cuvântului”, 1990; „Știința despre iluzii”, 1997; „În spatele Domnului”, 1997; „Iubită în timpul liber”, 2000; „Sârbește într-o limbă necunoscută”, 2000, „Vasko Popa. Stringența unei integrale în limba română”, 2012; „Jovan cel Ceresc”, 2003; „Orfani de Dumnezeu”, 2013; „Poezie pe creier”, 2021; „Coroana de om”, 2021. Sunt



volume apărute fie în țară, fie în Serbia, unele sunt în limba sârbă, altele în ediții bilingve, iar poezia Liubiței Raichici îndeamnă la o meditație profundă asupra multor probleme din viața și existența noastră.

Cu o activitate culturală și literară deosebită, Liubița Raichici este posesoarea unor importante ordine și distincții în țară și străinătate, unor premii și titluri, este Cetățean de onoare al municipiului Reșița și al comunelor Gârliște și Berzasca, precum și Cavaler al meritului cultural categoria I.

În vara anului trecut (2021), poeta Liubița Raichici a fost onorată cu premiul „Orfeu pe Dunăre”, acordat de un prestigios juriu „drept recunoaștere a unei opere literare complexe, pentru succes profesional, creativitate și demnitate feminină”. Iar, cel mai recent premiu al Liubiței Raichici vine din America (2022), din partea Editurii *Mundus Atrium* din Dallas, Texas, Statele Unite ale Americii, care „acordă premiul *Mundus Atrium* pentru întreagă activitate literară Liubiței Raichici, poetă, traducătoare și eseistă din România. Premiul *Mundus Atrium* este anual și celebrează activități literare majore, în orice limbă sau gen literar, câștigătorii fiind desemnați de board-ul editorial al editurii și consultanții săi.”

Se cuvine să precizăm că Liubița Raichici este inițiatoarea Festivalului Internațional de Poezie „Porțile Poeziei”, eveniment unic în Banat, care se desfășoară din anul 2010 prin grija Liubiței Raichici și susținerea Consiliului Județean Caraș-Severin, CEZ GROUP și Fundației Activity.

„Ca să porți coroana de om trebuie să ai trei etaje: minte, obraz, inimă.

Și pe Dumnezeu acoperiș.” spune Liubița Raichici în poemul „Cum mi-am dat seama că sunt româncă”.

Pentru „coroana de om” pe care o poartă cu mândrie și o cîstește cu talent și dăruire, Biblioteca

Orășenească „Tata Oancea” Bocșa i-a acordat poetei Liubița Raichici, la ceas aniversar, o *Diplomă de Cinstire*; iar primarul orașului Bocșa, dr. Mirel Patriciu Pascu, i-a înmănat o *Diplomă aniversară* sub forma unei plăchete „Dnei. dr. Liubița Raichici, poet de seamă și important om de cultură al Banatului istoric, la ceas aniversar, cu stimă și prețuire”. Nu în ultimul rând, pr.dr. Daniel Crecan a dăruit invitatei sărbătorite o icoană și un frumos/motto desprins din Evanghelie: „Așa să lumineze lumina voastră înaintea oamenilor, încât aceștia văzând faptele voastre cele bune, să preamărească pe Tatăl vostru cel ceresc!”

Aniversata Liubița Raichici, deși copleșită de emoții, a rostit un frumos cuvânt de mulțumire și a încântat publicul cu un recital de poezie din creația proprie.

Evenimentul organizat de Biblioteca Orășenească „Tata Oancea” Bocșa s-a desfășurat sub restricțiile impuse de protecția anti-covid, cu o participare restrânsă de prieteni și colaboratori și cu transmisie on-line.



„Îndrăgostiți de carte” ediția a XII-a

Ideea inițierii acestui proiect s-a născut în urmă cu 12 ani când, de Valentine's Day, ne-am dorit să obișnuim oamenii să dăruiască mai mult decât flori și inimioare, să adauge și o carte.

Apoi, am descoperit că în 14 februarie chiar există o Zi Internațională a Dăruirii de Cărți (*International Book Giving Day*).

Așadar, iată, este al XII-lea an când, iubitorii de carte și lectură sunt invitați - în zilele de 14 și 24 februarie - la Biblioteca, pentru a primi o carte în dar. Toți cei care trec pragul bibliotecii bocșene, în zilele de 14 februarie și 24 februarie, vor primi o carte în dar!

Proiectul „Îndrăgostiți de carte” se bucură de câțiva parteneri importanți, între care sunt scriitorii, dar și instituții precum Biblioteca Județeană „Paul Iorgovici” Caraș-Severin și ANBPR filiala Caraș-Severin. Evident, susținătorul principal rămâne administrația locală - Primăria și Consiliul Local Bocșa - prin inițiatorul și organizatorul proiectului: Biblioteca Orășenească „Tata Oancea” Bocșa.

Notă!

De acest proiect s-au bucurat 73 de copii, tineri, adulți, care au vizitat biblioteca în cele două zile ale campaniei, respectiv 14 februarie și 24 februarie 2022! (Gabriela Șerban)

Actorul Dan Mirea, la ceas aniversar - 50!

Îndrăgitul actor și regizor bănățean-bocșean, **Dan Mirea**, se află la ceas aniversar!

50 de ani! O vârstă frumoasă, o vârstă a maturității și a continuității tuturor viselor!

MIREA, DAN. (Szűs Daniel). Actor, regizor, scenarist și îndrăgit interpret de muzică populară și nu numai.

S-a născut în 25 februarie 1972 la Bocșa, jud. Caraș-Severin. Absolvent al Facultății de Teatru București. Din 1995 este actor la Teatrul de Vest din Reșița, iar din 2006 este director artistic al aceleiași teatru. Actualmente, este managerul trupei de teatru DA din Reșița.

Actor, regizor, scenarist, se bucură de succes la nivel național cu spectacolele pe care le pune în scenă. Dan Mirea nu doar „și-a găsit un drum al său”, ci îi ajută și pe cei mai tineri pasionați de teatru să-și găsească „drumul”. Predă tinerilor actoria și-i pregătește pentru concursuri școlare de teatru. Iar la Bocșa este o prezență permanentă, spectacolele sale fiind de o calitate excepțională.

La mulți ani, Dan Mirea! La mulți ani, Dani Szűs!



În 3 februarie 2021, în casa sa din Bocșa Română, se stingea, mult prea devreme, pictorul Viorel Coțoiu.

La un an de la plecarea „în lumea cea fără de dor”, Biblioteca Orășenească „Tata Oancea” Bocșa organizează o expoziție cu câteva dintre lucrările acestui prieten artist, lucrări dăruite fie instituției, fie oamenilor din această Casă a Cărții. Expoziția se dorește un omagiu adus omului și prietenului Viorel Coțoiu, artistului pe care, timp de 25 de ani, Biblioteca bocșană l-a susținut și l-a promovat cât i-a fost în putere. Pe toată perioada lunii februarie 2022, în Sala „Biblionet” a Bibliotecii „Tata Oancea” Bocșa, pot fi admirate și studiate lucrări semnate de Viorel Coțoiu.

IONEL AUREL SIMU

(14 ianuarie 1956 - 11 nov 2020)

A fost...

Nu vreau să plângi
când voi pleca,
va fi târziu
și fără rost,
povestea noastră
a murit,
a fost frumoasă,
dar...a fost.

De va fi zi,
sau beznă doar,
pe drumul nostru
de acum,
nu știu nici eu,
nici tu nu știi,
se pare doar
că e un drum.

Un drum
ce duce nicăieri,
sub pași
ce nu mai pot să
meargă,
purta poveră
de-amintiri,
ce nimeni
n-are cum s-o șteargă.

Nu vreau să plângi
când voi pleca,
ești mai frumoasă
când zâmbești,
rămâi frumoasă, dar,
iubito,
rămâi mereu
așa cum ești.

Poate
cândva-ntr-o
dimineață,
te vei trezi
și cu amar,
în patul tău
cel răvășit,
mă vei căuta,
dar în zadar.

Ascunde
perna mea de vise,

ce lângă perna ta
dormea
și uită
acei ochi albaștri,
ce-adeșori
au plâns pe ea.

Alungă-ți
lacrima din gene,
acum,
e totul fără rost,
zâmbește dacă poți,
iubito,
căci tot ce-a fost
să fie-a fost...

Iubirea e din cer

(cântec)

Când suntem împreună
Și lacrimile-s dulci,
Chiar dacă-i grea viața,
Se cântărește-n fulgi.

Tristețea-i doar o umbră,
Atât doar ca să fie,
Un singur zâmbet cald,
O schimbă-n bucurie.

Durerea, e durere
Și o purtăm în noi,
Dar e mult mai ușoară
Când ea se-mparte-n doi.

Când suntem împreună,
În casă-i primăvară
Și nu ne-nfiorăm
Chiar de-i furtună-afară.

Nici bezna nu e neagră,
Când dragostea sclipește,
În fața ei, chiar moartea
Oftează și pălește.

Când suntem împreună,
Nimic nu ne desparte.
Iubirea e din cer,
În rest, doar căi deșarte.



Se mai întâmplă și minuni

...Și dacă totuși câteodată
se mai întâmplă și minuni,
nu-i doar o simplă întâmplare
când anii-n palmă îi aduni.

Minuni au fost și vor mai fi,
cât va fi lumea și Pământul,
dar cât de greu se sting și mor,
când peste ele suflă vântul...

Când stai închis într-un trecut
ce ți-a adus doar suferință,
lăsând zăvorul tras pe ușă
ca și când n-ai avea ființă,

Când nesperanța te doboară
făcându-ți viața un Calvar,
de ce mai ții mâna întinsă
și-o lași să-ți toarne în pahar?

Ea toarnă doar amărăciune,
purta-te pe căi deșarte;
și fără să vrei, te simți trăind
o viață care-nseamnă moarte.

Dar dacă, totuși, câteodată,
se mai întâmplă și minuni,
de ce ții ușa zăvorâtă?
Pe cine vrei să te răzbuni?

Atunci, când nimănui nu-i pasă
de lacrima ce-o porți în gene,
nici de durerea ce te-a frânt
și încă-n pieptul tău mai geme,

De ce nu vrei să rupi zăvorul
ce te reține-n colivie,
cu sufletul pustiu și gol,
dornic de zbor spre-o viață vie?

De ce lași norii să-ți umbrească
din viață anii cei mai buni?
Și nu-nțelegi că, uneori,
se mai întâmplă și minuni?

ACHIM GHERGA

Monografia corurilor din Bocșa Începuturile muzicii corale în Bocșa (4)

Corurile din Bocșa Montană și Vasiova. Integrarea lor în activitatea corală bănățeană

Un eveniment de o deosebită însemnătate atât pentru corul vasiovean, cât și pentru toate corurile și fanfarele bănățene îl constituie fundarea **Asociației corurilor și fanfarelor române din Banat**.

Prin constituirea acestei asociații, an în șir calitatea cântecului coral în Banat se va ridica, se vor forma în acești ani dirijori care vor înființa coruri noi; de asemenea, se tipăresc lucrări corale ale compozitorilor bănățeni, se organizează tot mai multe emulări care vor stimula puternic activitatea corurilor bănățene.

Prestigiul câștigat în anii anteriori de către corul „Doina” îi impune să participe la aceste emulări și să lupte pentru bune rezultate pentru a-și adăuga noi lauri la activitatea sa.

În anul 1923 Bocșa este vizitată în 17 iulie de vestitul cor „Carmen” din București, care susține aici un concert. Cele două Reuniuni, din Bocșa Montană și Vasiova, înfrățite, au făcut coriștilor capitalei o primire entuziastă. Seara, după spectacol, „Carmeniștii” au fost delectați de corurile locale cu vreo câteva cântări.

La 16 septembrie 1923 „Doina” își sărbătorește jubileul de 50 de ani, unde sunt invitate coruri din Reșița, Cacova, Ramna, Berzovia, precum și fanfarele uzinelor din Reșița și ale Plugarilor din Goruia și Ramna. Cel mai de seamă eveniment al anului îl constituie participarea la concentrația de coruri organizată la Lugoj la 15 noiembrie. Corul „Doina” primește în diploma de participare calificativul foarte bine!

De acum înainte, curba de ascensiune merge tot mai sus, se urcă trepte spre înălțimi tot mai mari. Elogiile și aprecierile celor competenți încurajează. Activitatea corului sevine tot mai intensă. Se merge cu pași mari spre consacrare, care va veni chiar în anul ce urmează, 1924, când se va desfășura marea emulare de la Timișoara, în

urma căreia numele corului „Doina” va răsună în tot Banatul și ulterior în București.

Un alt eveniment însemnat în presa din luna august îl constituie trecerea excursioniștilor dela Iași prin Bocșa. Vreo 600 de membrii ai Ateneului Popular „Tătărași” Iași, după ce au trecut prin Tg. Mureș, Cluj, Oradea, Arad, Timișoara, în drum spre Reșița și Lugoj, au oprit la Bocșa. Puternic impresionați de cele văzute în Timișoara, ieșenii au declarat că înțeleg acum din pasiunea pentru cântare vădit dovedită rostul corurilor din Banat cu vechime semicentenară. Ziarul „Drum nou” din Bocșa menționează că impresia aceasta a ieșenilor „a fost potențată la Bocșa unde cele două coruri locale au cântat alternativ cu corul de la Iași în înfrățescă emulare, dar ceea ce a plăcut cel mai mult aici a fost înfățișarea corului Vasiovenilor bărbați, juni, neveste și copile frumoase în admirabile costume.

În emoția provocată de serbarea improvizată din Bocșa, o doamnă profesoară din Iași își scoate inelul de pe deget și îl dă unei coriste în semn de



Corul din Bocșa Română la jubileul de 10 ani al sportului UDR 1936. Foto din colecția dr. Jompan

laudă pentru costumul frumos ce-l purta, lucrat de ea însăși. Tineri și bătrâni, excursioniști și localnici s-au văzut răpiți de horă entuziastă care, parcă, voia să oprească în loc trenul ca să nu mai plece. Despărțirea a fost grea și duioasă.”

În anul 1924 serbarea cântecului românesc este găzduită de către Timișoara. Corul „Doina” a participat cu o piesă a unui țăran compozitor din satul Mercina pe nume Nistor Miclea. Calitatea vocală, interpretarea și costumația cântăreților au adus corului un succes extraordinar. Generalul Găvănescu, președintele juriului, plângea. Publicul ovaționa. A fost un delir. A trebuit să se cânte a doua oară. Când s-au acordat premiile, juriul a hotărât trecerea acestui cor țăranesc în rândurile corurilor orășenești. De asemenea, i s-a acordat Premiul de Onoare, o liră cu laurii cu panglică comemorativă și Diplomă de Onoare.

Chiar de la începutul anului 1925 corul „Doina” în localitate prezintă programe. În luna ianuarie ne interpretează în ziua de 6, în cadrul unei petreceri, șapte cântece. Venitul este destinat Bibliotecii Societății „Doina”.

La 1 Martie, de asemenea, se prezintă o producție teatrală și concert de patru piese dintre care două în primă audiție: „Revedere” de A. Sequens și „Cimpoeașul” de I. Velceanu.

Între 21 și 24 mai 1925 își desfășoară lucrările Congresul Ligii Culturale al cărui președinte a fost Nicolae Iorga. Lucrările Congresului s-au desfășurat la Timișoara. Se solicită colaborarea Asociației Corurilor și Fanfarelor din Banat care organizează un festival coral în onoarea Congresului. Sunt invitate corurile din Belinț, Igrăș, Chizătău, Vasiova și „Doina” din Timișoara. Ca oaspe, corul din Săliștea Sibiului. După cum menționează I. Velceanu, în Ed. Scrisul Românesc, Craiova 1929, pag. 78, corurile s-au purtat brav și au fost viu aclamate. Corul Vasiovean a interpretat „Deșteaptă-te române” de I. Vidu și „Cimpoeașul” de I. Velceanu.

O delegație a Reuniunii de cânt și muzică din Reșița Montană în 21 octombrie 1925 vine la Bocșa pentru a prezenta un spectacol cu opereta „Crai Nou” de C. Porumbescu. Spectacolul este prezentat și la 31 octombrie și, după cum menționează ziarul „Drum Nou” din Bocșa nr. 45/8 noiembrie 1925 sala mare a cinematografului Unirea s-a dovedit de data aceasta neîncăpătoare. Tot ce-a avut Bocșa și jurul mai select a ținut să participe. A fost manifestație culturală românească cum demult nu am avut. Ca dovadă servește doar faptul că doar ziua albă a determinat lumea să plece acasă.

(va urma)

Ziua Internațională a Cititului Împreună – ed. a VII-a, Bocșa 2022

În cea de-a doua zi a lunii februarie, în întreaga lume este sărbătorită *Ziua Internațională a Cititului Împreună*, un eveniment global la care participă milioane de oameni.

Evenimentul, organizat de LitWorld, întrunește într-o singură zi copii și tineri, adulți și vârstnici, din peste o sută de țări ale lumii și se dorește a fi un îndemn la lectură, o frumoasă celebrare a puterii Cuvântului.

De șase ani, Biblioteca Orășenească „Tata Oancea” din Bocșa s-a alăturat acestui atractiv proiect și, la început de februarie, invită tineri și vârstnici pentru a citi împreună, cu voce tare.

În acest an, cei care au răspuns invitației bibliotecii bocșene au fost elevii clasei a IX-a B de la Liceul Teoretic „Tata Oancea” Bocșa, îndrumați de prof. dr. Liana Fericiug, alături prof. Dragoș Vasile, directorul Liceului Teoretic „Tata Oancea” și prof. Dănuț Stăncescu, bibliotecarul Liceului.

Ca de obicei, au fost prezente și două eleve voluntare: Bianca Mură și Amelia Belgea, care, cu pricepere și convingere, au recomandat colegilor mai tineri câteva cărți, lecturând fragmente cu voce tare.

Între cărțile discutate și recomandate s-au aflat „Chimista” de Stephenie Meyer, „Hoțul de cărți” de Markus Zusak, „Fahrenheit 451” de Ray Bradbury, cărțile autoarei Gusel Iahina: „Zuleiha deschide ochii”, „Copiii de pe Volga” și „Trenul spre Samarkand”; de asemenea, între recomandările organizatorilor s-au regăsit și scriitori români contemporani precum Mircea Cărtărescu, Herta Müller, Radu Paraschivescu, Robert Șerban, Titus Suci, Ioan Cărmăzan, Vasile Bogdan, Ion Marin Almăjan și alții, făcându-se, într-un fel, legătura între carte și film, între carte și artă, sub diferite aspecte.

Cu acest prilej, tinerii au ascultat recomandări de lectură, au asistat la prezentarea revistei „Bocșa culturală”, dar și la prezentarea expoziției de pictură *In memoriam Viorel Coțoiu*, organizată la un an de la plecarea artistului bocșean în „lumea cea fără de dor”.

Fascinați de mulțimea și diversitatea cărților, elevii prezenți la eveniment au promis că-și vor face un obicei din a trece pragul bibliotecii.

Evident, întâlnirea s-a încheiat cu o sesiune de fotografii și acordare de diplome pentru marcarea celei de-a VII-a ediții a #ZICI2022 la Bocșa, Caraș-Severin.

GABRIELA ȘERBAN

GABRIELA ȘERBAN

Doamna Stanzel, o doamnă de poveste!

Iar povestea este cu atât mai atrăgătoare, cu cât dezvăluie o lume, un loc, o anume perioadă de timp!

Știu că unii vor reclama faptul că acea „perioadă” despre care vorbim este cea comunistă. Da! Așa e! Doar că, unii dintre noi ne-am născut și am crescut în acea „perioadă”, în acea „epocă de aur”. Și nu avem cum să ștergem din trecutul nostru acest lucru.

Dar nu despre politică și comunism îmi propun să scriu, ci vreau să readuc în memoria și atenția bocșenilor o doamnă profesoară care, în acea „perioadă de tristă amintire”, a ales să lupte și nu să se plângă, iar puterea oamenilor de a depăși cu fruntea sus obstacolele și de a-și împlini măcar o parte din vise, întotdeauna ne inspiră și ne încurajează!

Această doamnă se numește **Zahara Stanzel** și nu cred că există bocșean din generația mea (și nu numai!) să nu fi auzit, măcar, de Doamna Stanzel, directoarea Casei Pionierilor!

Cunoaștem cu toții că, după anul 1948, odată cu consolidarea regimului comunist în România, în Republica Populară Română, Comitetul Central a trasat UTM-ului sarcina de a crea și conduce organizația de pionieri, după modelul organizației de pionieri din Uniunea Sovietică, iar în 30 aprilie 1949, la București apăreau primii pionieri din R.P.R.

În documentele de partid se arăta că aceste organizații de pionieri conțineau copii cu vârste cuprinse între 9 și 14 ani și că „principalul rol al organizației de pionieri era acela de a ajuta școala în crearea omului nou, în crearea unui om legat de partid, unui om devotat clasei muncitoare, devotat patriei.”

În anul 1973, prin Dispoziția nr. 60 din 1 oct. 1973, Consiliul Popular al județului Caraș-Severin, prin Inspectoratul Școlar Județean dispunea înființarea Școlii Speciale și a Casei Pionierilor din orașul Bocșa și numea directorii acestor instituții nou înființate: „Cu data de 1 septembrie 1973 tov. Orbu Petru, profesor titular la Școala Generală Tirol, se transferă pe postul de director la Școala Ajutătoare de elevi din orașul Bocșa și se încadrează ca profesor

cu universitate, gr. II, vechime în învățământ 15 – 20 ani, salariu anual de încadrare 2550 lei (majorat cu două clase) plus indemnizația de conducere lunară de 250 lei. I se rezervă catedra de limba română la Școala Generală din Tirol.”

Art. 2 din același document preciza înființarea Casei Pionierilor și numea directoarea noii instituții de educație: „Cu data de 1 septembrie 1973 tov. Stanzel Zahara se numește pe postul de director la Casa Pionierilor din Bocșa, conform art. 70/1 din Codul Muncii și se încadrează ca profesor IP3, gradul definitiv, vechime în învățământ 5 – 10 ani, salariul lunar de încadrare 1590 lei, plus indemnizația de director 200 de lei lunar”.¹

Cine era această „tovarășă directoare” pe care eu, copil fiind, o adoram, vă spun imediat, în câteva rânduri. Frecventam cursurile organizate la Casa Pionierilor, participam la tot felul de activități: de la dansuri populare (instructor Licu Goșa și încă cineva), gimnastică ritmică (prof. Ioan Mureșan), cor și grup coral (prof. Aurelia Neda), chitară (prof. Ligia Bârdac) la cerc literar coordonat chiar de Doamna Stanzel. O admiram și-mi doream să-i semăn! Era puternică, era deșteaptă, era sobră și-n același timp emana bunătate și sensibilitate. O simțeam caldă și ... prețioasă! Și, deși mică la statură, impunea un deosebit respect!

Zahara Stanzel, după cum ne-a mărturisit, s-a născut într-un ținut de legendă, încărcat de istorie – jud. Vrancea, sat Beciu - în 30 ianuarie [1935], unde a urmat clasele I-IV în perioada 1942 – 1946. A continuat cu „Gimnaziul Unic Odobești” cl. I, II și a VII-a elementară (după reforma învățământului) în perioada 1946 – 1949, apoi a intrat la „Liceul Teoretic de Fete” din Focșani – Vrancea în perioada 1949 – 1953.

În 1953 și 1954 i-a fost respins dosarul de înscriere la Universitatea București pe motiv „OSN”, adică origine socială nesănătoasă!

În perioada 1953 – 1955 a fost profesor suplinitor la Școala Generală din Mircești – Focșani, lovindu-se în continuare de sistem.

În 1959 a părăsit acele mirifice meleaguri și a venit în Banat, împreună cu sora sa, soția profesorului Manta de la liceul din Bocșa.

Nici aici nu i-a fost simplu, deoarece avea rude în străinătate și deținea acte de plecare în Austria. O perioadă (1959 – 1962) a lucrat ca pedagog la Liceul din Bocșa; apoi, i-a fost desfăcut contractul de muncă (1962 – 1964) din pricina actelor pentru străinătate; între anii 1964 – 1967 a funcționat ca bibliotecară la Liceul din Bocșa, apoi a fost admisă pe post de profesoară (1967 – 1973).

Din anul 1973 până în 1990 a fost director

la Casa Pionierilor și Șoimilor Patriei Bocșa (CPSP), iar din septembrie 1990 s-a pensionat, predând, totuși, la plata cu ora, elevilor de la Școala Generală nr. 1.

În anul 2000 s-a mutat la Timișoara unde locuiește și acum și unde își dedică mare parte din timp cititului și scrisului, dar și emisiunilor de cultură, fiind un fan declarat al scriitorului Robert Șerban și al emisiunii acestuia, „Piper pe limbă”.

În anul 2017, la îndemnul filologilor Marcu Mihail Deleanu și Gheorghe Jurma, doamna Zahara Onel Stanzel publică primul său volum de versuri intitulat *„Mă ascund în cuvânt”*, apărut la Editura TIM din Reșița, sub atenta supraveghere a dlui. Jurma și, în loc de postfață, o discuție a autoarei cu filologul Marcu Mihail Deleanu.

Despre acest prim volum și despre autoare, criticul Gheorghe Jurma scria: *„Debutând neverosimil de târziu, la o vârstă la care cei mai mulți își abandonează idealurile, Zahara Onel Stanzel ne propune un volum de versuri concentrând simbolic o biografie spirituală. Venind din ținutul Vrancei (satul Beciu), în Banat (1959), în conjuncturile unei istorii restrictive, Zahara Onel Stanzel ajunge profesoară în orașul Bocșa și conduce între anii 1973 – 1990 Casa Pionierilor, unde organizează și un cenacul literar. Ne-am întâlnit acolo la diverse activități literare, dar nu am aflat decât acum că profesoara scria ea însăși versuri. Ceea ce se prezintă în această carte este o poezie de esență bacoviană (toamnă, ploi, plâns, frunze risipite etc.), filtrată însă printr-un optimism clasicist, pendulând între pierdere și speranță, între dorul de copilărie și tristețea trecerii, păstrând în ritmul interior o irepresibilă melancolie: «Poate-i prea devreme / Poate-i prea târziu / Sufletu-i în toamnă / Codru-i arămiu.»”*

Doi ani mai târziu (2019), a apărut, tot la Editura TIM din Reșița, un nou volum de versuri, intitulat *„Lumini în amurg”*, *„continuând și îmbogățind totodată poezia primei sale cărți.”* (Gheorghe Jurma). *„Mă reîntâlnesc cu poeta despre care nu știam, atunci, că scrie poezii, dar care astăzi îmi redă bucuria recufundării în curentul literar optzecist, pe care eu l-am denumit, într-un articol precedent, **curentul candorii** sau **inocenții**, cu referire la o poezie „semantică” și „conținutistă”. [...]*Așa, poeta mă trage într-un catabasis personal amețitor, valabil, cred, pentru oricare dintre colegii mei, din vremea... industrializării extensive... Și, nefiind eu critic literar, cititorul de mine, îmi permit ceea ce un critic nu și-ar permite: anume... să iau cuvintele poetei și... să le mângâi, ca în jocurile din profesională, unde exersam a construi, cu vorbe tâlcuite, un text care să te exprime, adică un joc canonic în care nu aveai voie să folosești cuvintele tale, ci doar cuvintele culese din titluri de cărți, de filme, de poezii, de mărci, de echipe sportive ș.a.m.d. Și, cum – folosind expresia poetei – poeziile Zaharei îmi dau „ton” la dragostea de viață de atunci, voi

radiografia și cartografia reactivatului spirit, revolut și rezolut-optimist, adică spiritul nostru de atunci...” scria regretatul Ioan Kaleve în revista „Bocșa culturală”, anul XXI, nr. 1 (108)/ 2020.

Cel de-al treilea volum de versuri semnat Zahara Onel Stanzel se află sub tipar la Editura TIM din Reșița, urmând ca, în primăvara acestui 2022, Biblioteca Orășenească „Tata Oancea” din Bocșa să organizeze o prezentare de cărți și o reîntâlnire cu dna. prof. Zahara Stanzel.

În perioada 1973 – 1990 Casa Pionierilor din Bocșa a devenit o instituție extrașcolară deosebit de importantă!

Se spune că, în timp, oamenii vor uita ce ai spus, vor uita ce ai făcut, dar nu vor uita niciodată cum i-ai făcut să se simtă. Cam despre asta este vorba când ne raportăm la perioada activității Casei Pionierilor sub conducerea dnei. Stanzel. Nu știu dacă s-a insistat pe „crearea omului nou”, nu-mi amintesc chestii de propagandă politică, dar îmi amintesc cum noi, elevii, așteptam cu bucurie să participăm la cercurile literare, să cântăm în cor și în grupul coral al dnei. Neda, să învățăm și să recităm poezii în concursuri, da! la „Cântarea României”, și, alături de alți colegi, să participăm cu aceste spectacole în alte orașe precum Reșița și Timișoara, în urma concursurilor câștigate. Asta îmi amintesc! Îmi amintesc bucurie și emoție. Îmi amintesc cum ne îmbrăcam în straiul popular, cum ne aranjam părul (vai, ce-i mai admiram coada lungă și împletită a colegei mele Nona Iorga!) și cum păseam pe scenă cu emoție fredonând prelucrări din folclor: *„Azi am să-ncrestez în grindă... („La oglindă”)”, „Ciobănaș cu trei sute de oi...”, „Românașului îi place sus la munte, sus la munte, la izvor...”* și multe astfel de cântece și cântecele.

În perioada cât dna. Stanzel a condus această instituție a copiilor, care era găzduită într-o clădire a Școlii Generale nr. 1, a existat preocupare pentru amenajarea corespunzătoare a clădirii: construirea unei săli pentru balet și judo – gimnastică (cu ajutorul I.C.M. Bocșa), a curții, prin amenajarea unui (mini) teren de tenis, atât de necesar copiilor dornici de sport, de mișcare; construirea unei săli pentru personalul administrativ (birou), a unei magazii (lemne) și construcție pentru carturi; alei betonate, straturi de flori etc. În doi-trei ani, clădirea devenise de necunoscut, mărturisesc cei care au participat activ la aceste modificări. De asemenea, s-a manifestat interes pentru dotarea cercurilor tehnice și artistice cu materiale pentru programul elevilor și ocuparea lor de oameni profesioniști.

Principalele cercuri în cadrul cărora își desfășurau activitatea pionierii și școlarii erau: cercurile tehnico-științifice: aeromodele și rachetomodele, navomodele, mecanică auto și automobilism, electrotehnică și radio-televiziune, electronică aplicată, artă aplicată în lemn,

automatizări, foto. Între profesori, maiștri, instructori, se numărau: prof. Kifer Ioan, maestrul Țifrea, maestrul Sândăescu și alții.

O mare pondere o deținea sectorul cultural-artistic, care cuprindea cercuri de artă decorativă, pictură, cor, dansuri populare, balet, teatru, cenaclul literar, vioară, acordeon, chitară, fanfară, orchestră populară și de muzică ușoară, filatelie etc. Între profesori și instructori amintim: prof. Ioan Mureșan, prof. Cloambeș Neacșu Oltea, prof. Licu Goșa, înv. Achim Gherga, prof. Radu Teodor, prof. Mathias Antzel, prof. Neda Aurelia, prof. Sabău Letiția, prof. Simona Reșeanu, prof. Zahara Stanzel și alții.

Iar numărul de copii era semnificativ, adesea sălile devenind neîncăpătoare, aceștia dovedind interes și pasiune.

Mai ales cercurile tehnice au avut rezultate în fiecare an, obținând premii județene și naționale cu machete în miniatură ale principalelor poduri și macarale realizate de I.C.M. Bocșa.

Cercul literar „Luminițe” condus de dna. Stanzel a primit în câteva rânduri rodnice vizite ale cenaclului literar „Semenicul” Reșița. Copiii au întâlnit, astfel, scriitori precum: Marcu Mihail Deleanu, Gheorghe Jurma, Titus Crișciu, Nicolae Irimia, Olga Neagu, Stela Brie, Ada Cruceanu, iar temele abordate au fost diverse: de la formarea limbii și poporului român, până la discuții despre opere literare, recital de poezie, lecturi și prezentări de creații proprii. În legătură cu acestea, dna. Zahara Stanzel ne povestește cu nostalgie: „Atmosfera era una plăcută, participanții arătau interes pentru aceste activități, atrăgând apoi și pe colegii din școli, care la început erau mai reticenți în aceste activități extrașcolare.”

Iar, presa vremii consemna în 1983: „La Bocșa, numai pionierii se întrunesc consecvent în cadrul cenaclurilor literare de la Școala Generală nr. 1 și de la Casa Pionierilor și Șoimilor Patriei, îndrumați de prof. Z. Stanzel.”



O întâlnire cu cenaclul „Semenicul”

În anul 1974 a fost înființat „Satul de vacanță Bocșa Izvor”, pentru ca elevii să petreacă vacanța de vară. Satul a fost vizitat și apreciat pentru

dotare, pentru zona deosebită, dar și pentru activitățile turistice recreative organizate pentru copii, mai ales pentru cei din școlile rurale.

„În munca aceasta am fost apreciați pentru colaborarea cu părinții, am avut sprijin din partea I.C.M. Bocșa (director ing. Victor Creangă), din partea fabricii de mobilă etc.. Ne-am bucurat de sprijinul Inspectoratului Școlar – prof. Cicală Iosif și Boulescu Vasile.” mărturisește dna. Stanzel. „Dragostea pentru copii, pentru munca de aici și rezultatele importante, dar, mai ales, mari satisfacții morale, toate acestea m-au ținut activă și interesată de tot ce era în avantajul acestor copii. Din păcate, cei ce au urmat după mine nu au depus eforturi în acest sens și acesta este regretul meu. Pentru munca mea am primit medalia „Profesor evidențiat” și alte diplome, au fost 19 ani de bucurii și satisfacții sufletești!”

Mulți dintre bocșeni, și nu numai, își amintesc „Satul de vacanță de la Bocșa Izvor” și taberele petrecute acolo. Mulți dintre bocșeni își amintesc cum, în anul 1960, la Casa de Cultură din Bocșa – director Buzoianu (și doamna), metodist: Ion Dinescu - la inițiativa pasionatului înv. Dalea Iosif, a fost constituită o echipă de teatru pentru a pune în scenă „Năpasta” de I. L. Caragiale. În distribuție: I. Dragomir: dl. Grama (soțul dnei. Grama, vânzătoare la librăria din Montana); Ion (Nebunul): prof. Matei Gheorghe de la Liceul din Bocșa; Gheorghe (învățător): Dinescu, apoi prof. Boulescu Vasile; Anca: Stanzel Zahara, bibliotecară la Liceul Bocșa; Regizor: Dalea Iosif (și la nevoie, un regizor de la Teatrul din Reșița). Spectacole: Bocșa, Ocna de Fier, Măureni, Reșița, Oravița.

„Am avut mult succes”, povestește dna. Zahara Stanzel, „au scris ziarele locale, am lucrat cu pasiune fără ca cineva să ne impună a face teatru la Casa de Cultură – amintiri de neșters!”

De asemenea, dna. Stanzel își amintește cu drag de oamenii cu care a lucrat, a construit. Unul dintre aceștia a fost învățătorul Achim Gherga din Forotic, care a venit, prin transfer, la Școala Generală nr. 1 Bocșa și care, din pasiune și dăruire, a acceptat să predea instrumentul „vioară” elevilor începători și câtorva avansați, în perioada 1977 – 1981, la Casa Pionierilor. „Un coleg bun, corect, care adunând elevii inițiați de la alte instrumente, a alcătuit o „orchestră” pe care apoi a predat-o dnei. înv. Neda Aurelia, orchestră care a făcut



Stânga: Cu Ion Dinescu în „Năpasta”; dreapta: cu Achim Gherga

o impresie bună luând premii locale și județene.” își amintește dna. Zahara, privind una dintre fotografiile în care dl. Gherga mânua vioara la un eveniment aniversar.

Oameni, vremuri, povești... și toate legate de acest mirific spațiu al Bocșei noastre bănățene!

Iată, în câteva rânduri, portretul unui dascăl de frunte al Bocșei, portretul unei doamne de netăgăduită valoare, precum și o pagină de istorie locală, o pagină care merită a fi prezentată celor tineri și reamintită celor mai puțin tineri.

Dna. prof. Zahara Stanzel a demonstrat că se poate, într-o perioadă în care era mai dificil să ai păreri și inițiativă; a demonstrat că munca și educația pot birui, într-un fel sau altul, într-un sistem totalitar, iar pasiunea și dăruirea pot înnobila vremurile.

Mulțumim, Doamnă Profesoară, pentru momente frumoase, pentru munca și dăruirea dumneavoastră și pentru ceea ce a însemnat în copilăria noastră acel „palat al copiilor”!



Voi încheia acest material cu o poezie semnată de poetul bănățean Nicolae Irimia și citită la una dintre întâlnirile Cercului literar „Luminițe” de la Casa Pionierului/ Palatul copiilor/ din Bocșa Română în 1978:

Casa copilăriei
de Nicolae Irimia
(la Casa Pionierilor

din Bocșa,

predat la data de 18. II. 1978 dnei. prof. Z. Stanzel)

*E cald în casa copilăriei pe jumătate în pământ
Ferestrele cât palma, aerul florilor ude;
Bate un vânt luminos peste casa copilăriei
Și primăvara vine ca o uimire trasă de paparude.*

*Piere ciocârlia în cântec cu toată amiaza
Și cântecul mișcă planetele în univers
Aici, timpul încolțește în sângele fetelor tinere
Oprindu-se pentru o clipă din marele mers.*

*Stăm nevinovați în jurul unei pâini înflăcărate
Parcă am sta pe malul unei lacrimi într-un cuvânt,
Gândul trece ca un copil de la unul la celălalt
Și-i cald în casa copilăriei pe jumătate-n pământ.*

¹ Mihai Vișan și Daniel Crecan. Istorie și administrație la Bocșa multiseculară. Ediția a III-a, revizuită și adăugită. Timișoara: David Press Print, 2019, p. 463.

Despre copii și părinți

Am urmărit într-o dimineață de iunie primele lecții de zbor pe care rândunelele din cuibul de sub streșină le dădeau celor cinci puișori pregătiți să-și părăsească locul protector. Cu câtă grijă își chemau puii, arătându-le ce să facă și îndemnându-i cu limbajul lor rândunicesc! Dar noi, oamenii, facem măcar la fel cu puii noștri? N-am înțeles niciodată de ce părinții mei repetau întruna: nu e voie! sau ai grijă! până în momentul în care am devenit și eu, la rândul meu, părintele unui pui curios, doritor să descopere noul, dar și să iasă mereu în evidență cu ceva inedit, care uneori putea fi chiar periculos, și mă gândesc, cu mare groază, că va veni un moment în care și el va trebui să-și părăsească locul protector. Oricâte manuale ai citi, constăți că meseria de părinte se simte, ea nu se poate învăța din teorii. Cum rămâne atunci cu acei părinți care își abandonează copiii la naștere, în spitale, în centre de plasament sau, mai nou, pe la rude sau vecini, căci ei pleacă să muncească în străinătate, dar uită să le mai trimită vreun ban sau să mai vină acasă? N-am văzut niciodată animale abandonându-și puii, oricât de greu le-ar fi fost să-i crească, dar am văzut foarte mulți oameni făcând astfel de lucruri. Și-atunci îți pui întrebarea: care sunt ființele superioare? iar răspunsul nu e deloc greu de aflat. Rândunelele mele sunt acum fericite: prima generație de pui și-a luat zborul, iar ele se pregătesc pentru încă o generație. La toamnă, cu toții se vor aduna lângă cuib și se vor pregăti pentru marea călătorie spre Africa. Poate că, în drumul lor, le vor spune părinților care au plecat, să se întoarcă la copii, fiindcă toată ziua, aceștia îi așteaptă cu ochii în lacrimi și cu năsurile lipite de geamuri...

Carla Cioca,

Bocșa, 23. 06. 2014



Să vorbim corect românește!

Rubrică de Prof. Stela Boulescu
Liceul Teoretic „Tata Oancea”



Noul **Dicționar orto-
grafic, ortoepic și morfologic
al limbii române** se adresează
tuturor celor care vor să
cunoască formele corecte ale
cuvintelor din graiul nostru,
atât vorbitorilor nativi, cât și
străinilor care vor să învețe
românește.

Răsfoind DOOM3, am
observat câteva tendințe prin
care autorii încearcă să aducă
mai multă claritate și precizie.
În acest sens au fost eliminate
foarte multe variante atât de
grafie, cât și de accentuare.
Spre exemplu: s-au păstrat
formele: mănăstire, tăieței,

percheziție, muschetar, antic,
vécior, íntim, profésor etc. Au
fost eliminate: mănăstire, tăitei,
perchiziție, mușchetar, antic,
vectór, íntím, profesór etc.

Au fost schimbate unele
cuvinte. Dacă în DOOM2
pluralul substantivului ecler era
ecleruri, acum forma corectă
este eclere. Și în cazul lui
croasant a fost schimbat
pluralul croasanți cu croasante.
Nici singularul caramelă nu
mai este corect. A fost înlocuit
cu termenul caramea.

În cazul verbelor a (se)
așeza, a (se) înșela remarcăm
o schimbare. La indicativ
prezent, pers. a III-a singular
și plural se consideră corecte
și formele așează și înșeală
alături de cele din DOOM2-
așază și înșală.

Am sesizat modificări și
la câteva verbe care aveau la
unele persoane forme duble. Și
în cazul lor s-a renunțat la
una dintre ele. Au rămas:
inventez, bocăn, ciocăn,
rășchiră, înveșmântează. Au
fost îndepărtate: invent,
bocănesc, ciocănesc, rășchi-
rează, înveșmântă.

În alte situații au rămas
ambele forme, dar ordinea de



preferință a fost schimbată. În
DOOM2 : biruiește/biruie,
germen/germene etc. În
DOOM3: biruie/biruiește,
germene/germen etc.

Interesant este și modul
în care se desparte în silabe
substantivul propriu Ucraina
precum și celelalte cuvinte din
familia lui lexicală. Dacă
anterior despărțeam :U-crai-na,
u-crai-nean etc, acum folosim
hiatul: U-cra-i-na, u-cra-i-nean
etc.

O altă tendință de
simplificare și de ajutor mai
ales pentru cei care vor să
învețe limba română este
prezența unor informații mai
cuprinzătoare privind flexiunea
verbelor.

Dar noul dicționar aduce
și alte modificări pe care le
vom aminti în articolele viitoare.



De la stânga la dreapta: scriitoarele Maria Nițu, Maria Rogobete; în dreapta: elevi la bibliotecă

Piatra tăcut-grăitoare din zidul Ierihonului.

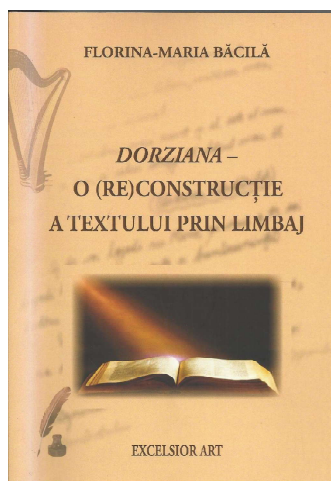
Florina-Maria Băcilă, din nou despre poezia lui Traian Dorz

„Din cele multe scris-am eu puține,
Spre a Treimeii slavă – acum și-apururi
Și 'n veac de veac amin, cum se cuvine”
(Paul Sterian)

Când în 2019 am scris despre volumul ce analiza adânc poezia lui Traian Dorz, *Dorziana – o (re)construcție a textului prin limbaj* (Editura Excelsior Art, Timișoara, 2016), nu intuiam că va urma și o a doua incursiune în Universul poetului amintit. O analiză la fel de adâncă, fină, atentă, aleasă, abruptă, dar și lină în același timp. Iată, însă, că aceasta a continuat și probabil va continua, având în vedere Universul în care Traian Dorz a trăit și din care a creat pentru a deveni.

Dar cine a fost Traian Dorz? Într-o mai mare sau mai mică măsură, date biobibliografice s-ar putea găsi în literatura vremii, în dicționare și enciclopedii, în istorii și analize critice, în mediul virtual. Dar îl găsim, de pildă – și încă foarte bine portretizat nu atât prin simplitatea expresiei, cât prin Duhul acesteia – în cuvintele preotului Dumitru Stăniloae, care la 23 Aprilie 1989 îi scria acestuia: „Dumnezeu ți-a înzestrat ființa cu un mare dar al cuvântului frumos, al poeziei și prozei iubitoare de Hristos și de toate cele ale credinței noastre. Și ți-a dăruit și râvna să folosești acest dar ca nimeni altul.” (1) La toate acestea se alătură perioadele de încarcerare ale poetului, timp în care acesta a continuat, la fel ca cei mai mulți intelectuali ai vremurilor comuniste, „să scrie pe creier”, deci, după cum spune Valeriu Anania, să scrie memorând: «Un poet își trăiește „gura de rai” nu atunci când publică, ci când scrie. În 1958, când am fost eu arestat, *Miorița* avea, în manuscris, vârsta de cinci ani. Tot la arestare, Voiculescu avea încheiată capodopera vieții lui, *Sonetele închipuite...* În surghiunul său literar, Blaga continua să scrie tăcând. În lunga lui detenție, Radu Gyr își „scria” poeziile pe creier și le înregistra în memorie. Asta am făcut și eu, *mutatis mutandis*, pe durata celor șase ani de pușcărie, din care am ieșit cu două poeme dramatice și numeroase poezii. Nichifor Crainic și-a „scris” *Cântecul potirului* într-o celulă de la Aiud.» (2) Un portret, așadar, ce dezvăluie nu numai un om, ci și un mod(el) de a fi și a trăi așa cum astăzi poate fi considerat aproape inexistent.

Mergând înapoi, atingând curentul poeziei



religioase, Anton Georgescu afirmă următoarele: «S-ar zice că volumele de poezie religioasă, sau doar poeziile religioase nu se pretează abordării critice, interpretărilor de conținut, analizei stilistice, ori simplei estimări calitative, „îmi place” sau „nu”, „așa este” sau „nu tocmai”. (...) Altfel stau lucrurile cu poezia „obișnuită”, față de care spiritul critic e liber să se desfășoare ludic, sarcastic, intransigent,

multiplu interpretativ, fără riscul blasfemiei ori doar al implicării condamnable din puncte de vedere habotnice.» (3) Bineînțeles, opiniile privitoare la poezie, la fel ca despre orice altceva, au fost și vor fi întotdeauna situate pe trepte diferite, fiecare participant la „spectacolul privirii” observând/analizând/interpretând totul din unghi diferit, fie că este din acela al pregătirii profesionale ori intelectuale, al înțelegerii ori simțirii, al rațiunii, iar șirul categorisirilor și subcategorisirilor poate merge și mai departe.

Generalizând, poezia este – așa cum se știe și cum istoria scrisului și cea literară o atestă – o prezență constantă încă din cele mai vechi timpuri. Prin poezie se vorbește, se cântă, se pictează, se construiește, se sculptează în timp, iar același rol îl îndeplinește, implicit, și poezia religioasă. Gândindu-ne doar la textele vedice, la *Psalmii lui David*, la *Canticum Canticorum* a lui Solomon, ne putem da seama că poezia (versificarea) a devenit un fel de tradiție, iar tradițiile, cu transformările specifice, au rolul de a dăinui. Pentru ca interesul ridicat arătat poeziei religioase să fie încă o dată demonstrat, Mihai Hafia Traista alege drept exemplu *Psalmii lui David*, în a căror poveste ne introduce prin istoricul traducerii acestora: «Ideea versificării *Psalmilor lui David* îi aparține reformatorului protestant francez Jean Calvin, întemeietorul calvinismului (1509-1564), însă prima încercare reușită îi aparține celebrului poet și traducător al epocii renascentiste, de la curtea Margaretei de Navara, Clement Marot (1495-1544), care a fost un adevărat adversar al fanatismului religios. În 1538 acesta traduce *Psalmii lui David*, cărora le-a fost sortită o viață lungă, deoarece au intrat în cărțile de rugăciuni protestante ca versiunile canonice ale psalmilor. Însă Clement Marot traduce și versifică doar 50 din cei 150 de psalmi. Prima traducere integrală și expunerea în versuri îi aparține urmașului lui Jean Calvin, reformatorului elvețian Theodor de Beze (1519-1605), urmată de cea a lui

Jan Passeret (1534-1602). O interpretare versificată a *Psalmilor lui David*, în limba polonă a efectuat-o, în anul 1577 marele poet și dramaturg polon Jan Kochanowski (1530-1584), sub denumirea de *Psałterz Dawidów*, aceasta cunoscând zeci de ediții, fiind puse pe note de compozitorul Gomulca în anul 1860, totodată aceasta a jucat un rol important în dezvoltarea limbii literare polone, dar și în tehnica versificației. Urmând exemplul poetului polonez, Simeon Polotskyi, pentru prima oară a tradus în versuri *Psalmii lui David* pe care i-a numit *Psaltyr ryfmotvornaia*, tipărită în anul 1680, iar în anul 1685 a fost pusă pe versuri de către diaconul Vasyl Tytov. Această noutate literară a lui Simeon Polotskyi a fost evaluată ca o încălcare a sanctității textului de inspirație divină. Însă Lomonosov a numit această carte, alături de altele ca fiind „porțile înțelepciunii sale”, ea a marcat începutul unei bogate tradiții de traducere și versificare a *Psalmilor lui David* în secolele XVIII și XIX. În urma acestei traduceri au urmat traduceri integrale versificate ale lui Vasil Tradiakovski și ale lui Olexandr Sumarov, iar pe parcursul secolului XX au apărut traduceri ale lui Vasil Jukovski, Fedor Hlinka, Mikola Yazikov, Oleksi Chomiakov, Lev Mei, iar la începutul secolului XXI acestui gen literar au plătit tribut Valeryi Brusiov, Viaceslav Ivanov, Fedir Sulohub și alți autori ai mișcării simbolistice ruse. Printre cele mai renumite traduceri ale *Psalmilor lui David*, alături de *Psałterz Dawidów* a lui Jan Kochanowski și de alte traduceri amintite deja, se află *Psaltire a Sântului Proroc David pre limba rumânească*, pe care mitropolitul Dosoftei o publică în anul 1673, și *Psaltirea sau Cartea spre lauda Domnului* din 1871 a lui Panteleimon Kuliș. (...) Datorită relațiilor sale cu patriarhul Moscovei și cu Nicolae Milescu, aflat acolo, a adus din Rusia un teasc de tipografie cu litere, cu care a tipărit la Mitropolia din Iași, în românește, principalele cărți liturgice, unele traduse de el însuși. Citind versificarea *Psalmilor lui David* a lui Jan Kochanowski, a crezut că este necesară o traducere integrală a acestora în limba română, astfel în anul 1673 în orașul polonez Uniev vede lumina tiparului *Psaltirea pre versuri tocmită*.» (4)

Pornind, așadar, încă din cele mai vechi timpuri, de la David, Solomon, Dosoftei și ajungând la curentul poetic-religios trecut ori actual – chiar și numai parțial, ca parte componentă a operei – ori cel fost-carceral, întâlnim un adevărat spectacol al Harului aruncat peste lume, o bogată gamă de Imnuri prin care Cerul este unit cu Pământul, cu Omul, o literatură a cărei menire a fost împlinită prin creații ale unor scriitori cum au fost Vasile Voiculescu, Sandu Tudor, Paul Sterian, Valeriu Anania, Radu Gyr, Nichifor Crainic, Constantin Oprișan, Tudor Arghezi, Daniel Turcea, Zorica Lațcu

(Maica Teodosia), Cristina Crâșmariu, Eugen Dorcescu, Șerban Foarță, Ioan Petraș, Costel Simedrea, Octavian Doclin, Traian Dorz și mulți alții.

Prin dimensiunea universului poeziei lui Traian Dorz și cea a noului său studiu, *Dorziana – poemul (ne)cuvântului întemeietor* (Editura Cosmopolitan-Art, Timișoara, 2021), o analiză parcursă cu pași mărunți și precauți, Florina Băcilă face încă un popas la fel de riguros și pătrunzător precum cel de dinainte tocmai pentru a aduce la lumină cât mai mult din adâncul simbolisticii „ascunse” în poezia dorziană.

Urmând, în cea mai mare parte, structura volumului precedent, Florina Băcilă revine asupra creației literar-creștine a poetului Traian Dorz, începând prin selectarea unei mici părți din termenii-cheie utilizați de autor – *tărâm, țarm (mal, liman), sărut(ul), sărutare(a), a săruta* – pe care îi analizează, asociază și conectează la o vastă paletă a culturii, continuând prin trimiteri la diferite semnificații cum sunt *trădarea, jertfa, iubirea, recunoștința* și altele, acțiune întărită prin exemple culese atât din versurile dorziene, cât și din cultura universală: *sărutul lui Iuda, sărutul străbunilor, sărutul ca gest restaurator, sublima intimitate cu Dumnezeu, atingerea transcendentului, expresia artistică a imaginilor din natură, a săruta pe suflet, lacrimi, ochi, frunte*.

„Autorul e interesat constant de sinceritatea trăirilor; pentru el, nu sunt atât de importante faptele ce țin de lexic, de semantică, de stilistică, de arta poetică în ansamblu, ci relația de comuniune cu Divinitatea, drept care se exclude, *ipso facto*, reprezentarea unor versuri luxuriante, încărcate de tropi.” (5) Astfel că, fără a rupe și apoi a reînoda firul deja tors, secțiunea secundă a cărții este dedicată aspectului morfologic și lexical al poemelor dorziene, Florina Băcilă recurgând nu la o propriu-zisă analiză pe text, așa cum, probabil, ar părea la prima vedere, ci continuând prin extragerea unor termeni specifici poeziei dorziene.

Pentru o mai lesne înțelegere a unei posibile clasificări a lexicului și sensului acestuia specifică versurilor lui Traian Dorz, am ales separarea termenilor în categorii, numind cei dintâi termeni analizați drept *termeni-pilon*, adică termenii pe care poezia dorziană își construiește fundația, se întemeiază și începe să urce (termeni amintiți mai sus), iar pe cei din cea de-a doua categorie, *termeni-arcadă*, adică termenii care călătoresc cititorul dincolo de primul strat al imaginii create, termeni ce reflectă acea lume de dincolo de text, de palpabil, o lume care nu doar ființează în imaginar, ci ea chiar există și (deocamdată) se lasă găsită numai de cei care știu să o vadă: forma negativă cu adverbul *mai* (nemaifiind, nemaiaivând, nemaiputând,

nemaiascultând, nemaiiubind, nemaiștiind, nemaivăzut, de nemairupt, de nemaiîndurat, nemaicrezut etc.), *divin* (utilizat sub diferite forme: gradat, negradat, cantitativ, calitativ etc.) și prefixul *prea-* (preasfânt, preacurat, preafericit, preamărit, preaslăvit, preaînalt etc.).

Bineînțeles, dimensiunea studiului Florinei Băcilă acoperă o mai largă arie a culturii, a simbolisticii, a ceea ce ne înconjoară uman și spiritual, astfel că aceasta se oprește și asupra unor aspecte precum sacrul, profanul, teismul, legătura Om – Divinitate, adică elemente ce redimensionează întreaga poezie a autorului, oferindu-i noi paralele de analiză, de explorare, de înțelegere și – de ce nu? – chiar de trăire. Prin urmare, ultimul capitol al cărții, cel rezervat Divinității dintr-un unghi aparte, fiindcă face trimitere la o simbolistică mult mai largă a ceea ce aceasta poate semnifica, cuprinde abordări precum *numele lui Dumnezeu* – «Și a întrebat și Iacov, zicând: „Spune-mi și Tu numele Tău!” Iar Acela a zis: „Pentru ce întrebi de numele Meu? El e minunat.” Și l-a binecuvântat acolo.» (6), în timp ce Toma din Aquino ne amintește cele spuse de Dionisie, anume „nu există nici un nume al lui și nici o părere despre el” (7) –, *atributele Divinității, trăirea întru Cuvântul lui Dumnezeu, întru Mulțumire și Rugăciune, Faptele Omului*, adică însemnele noastre omenești spre a-i mulțumi lui Dumnezeu, indiferent că o facem în formă spirituală (rugăciune, bunătate, compasiune) ori fizică (ritualuri, închinare de Imnuri etc.) – „în poezia lui Traian Dorz, numele lui Dumnezeu (care ar merita un studiu special consacrat tuturor formelor și valențelor semantice ale construcțiilor respective) este integrat în structuri cu rol de adresare și reprezentat de grupuri nominale în vocativ, incluzând o propoziție subordonată atributivă care ilustrează (...) asumarea directă a imposibilității de a verbaliza misterul sacru, de a defini caracterul etern al Divinității” (8) sau „coborând în forul lăuntric al ființei, se ajunge, poate paradoxal, la traiectul ascensional spre contemplarea adâncă și neîncetată a prezenței divine” (9) – la care se pot cu ușurință adăuga miturile, tradițiile, folclorul etc. Se atinge astfel nivelul unui labirint pe cât de complex, pe atât de fascinant, cititorul fiind petrecut pe lângă unele din cele mai înalte culmi ale gândirii umane, ale intelectului ori istoriei, cum sunt filosofia, studiul biblic, religia și istoria religiilor, antichitatea și gândirea ei specifică, mitologia și nu numai.

Într-o lume ce pare tot mai străină și îndepărtată de Divinitate, poezia lui Traian Dorz și studiul Florinei Băcilă invită nu numai la o simplă lectură de poezie, ci și la o adâncă reflecție asupra noastră (ca oameni, ca indivizi, ca existențe și creație), la un timp al contemplării împrejurului și, în același timp, la o adevărată deschidere către

universalitate, la un real itinerar ce pornește de la filosofie la religie, de la dogmatică la istoria religiilor, de la literatură la istorie, de la Om la Lucrare, de la Timp la Ființare – Origen, Tertulian, Sf. Augustin, Pierre Abélard, Toma d'Aquino, Georges Dumézil, Mircea Eliade, Jaroslav Pelikan, André Scrima, Ioan Gheorghe Savin, Dumitru Stăniloae, Mircea Păcurariu, Corneliu Mircea și chiar Platon, Aristotel, Martin Heidegger etc. – și care, parcurs cu acirie și disciplină, va așeza dinaintea oricărui cititor nu sfera, ci însăși mișcarea sferei. Acea mișcare continuă prin care totul se reasază, dând naștere la noi întrebări care își așteaptă răspunsul, la noi răspunsuri care își așteaptă întrebările.

Nu știu cum s-ar putea încheia această călătorie în lumea poeziei dorziene. De fapt, nu cred că poate fi încheiată fiindcă poezia este tocmai una din acele minuni care continuu naște noi perspective. Presupun însă că acestui episod i se poate pune un „va urma” prin următoarele versuri ale poetului Ioan Petraș: „la marginea rănilor tale / mi se zvântă de lacrimi / poemele tinere.” (10)

Note

1) **Stăniloae, Dumitru (pr.)** – fragment dintr-o epistolă a preotului **Dumitru Stăniloae** către **Traian Dorz** datată 23 apr. 1989, în volumul **Dorz, Traian** – *Locurile noastre sfinte. Sfinte momente printre monumente, poezii și ilustrații, eseuri și meditații* – Editura Oastea Domnului, Sibiu, 2017, ediția a III-a, p. 5

2) **Anania, Valeriu / Sasu, Aurel** – *Despre noi și despre alții* – Editura Curtea Veche, București, 2009, pp. 66-67

3) **Georgescu, Anton** – în *Cuvântul antologatorului / Între explicit și inefabil*; în volumul *** – *Se-nalță gândul frunților plecate... Poezie religioasă din Caraș-Severin* – Editura TIM, Reșița, 2014, antologie și note de Anton Georgescu, postfață și note de Gheorghe Jurma, p. 9

4) **Arkhanhelska, A. V.**; cf. **Traista, Mihai-Hafia** – „*Psalmii lui David*” în *creațiile lui Taras Șevcenko și ale Mitropolitului Dosoftei* – Editura Mantaua lui Gogol, București, 2015, pp. 30-31

5) **Băcilă, Florina-Maria** – *Dorziana – poemul (ne)cuvântului întemeietor* – Editura Cosmopolitan-Art, Timișoara, 2021, p. 249

6) *** – *Biblia sau Sfânta Scriptură* – Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, f.a. (2008), p. 46 (Facerea 32, 29)

7) **Sf. Dionisie Areopagitul**; cf. **Toma din Aquino** – *Summa Theologica I* – Editura Polirom, Iași, 2009, p. 145

8) **Băcilă, Florina-Maria** – *op. cit.*, p. 306

9) **Băcilă, Florina-Maria** – *op. cit.*, p. 313

10) **Petraș, Ioan** – *Cartea bucuriilor epifanice* – Editura Brumar, Timișoara, 2007, p. 62 (din poemul *la marginea rănilor tale*)

Cristian-Paul MOZORU

ZENOVIE CÂRLUGEA

Un valoros scriitor din Banatul Montan NICOLAE SÂRBU: Poetul între Muză și Minotaur.

4.

Scriind, mai acum vreo doi ani, despre poezia lui Nicolae Sârbu, observam registrul negru în care evolua noua aventură a spiritului său poetic, ușor de identificat, mai ales, în volumul „Ferestre pentru labirint” (2008) și „Vitrării sparte” (2011), și continuând într-o mai hașurată manieră de disconfort imaginativ-metaforic în „Piscina cu pioane Stradivarius” (2013), pentru ca odată cu volumul „Muza nu urcă la etajul trei” (Limes, 2017, 230 p., cu o Prefață de Adrian Dinu Rachieru), relieful poeziei să devină foarte „accidentat”, înegurat de malefice intuiții și premoniții, impunând urgent o soluție de salvare, de purgatorie ridicare din vânzoleala viziunilor terifiante, un fel de teratologie reflectată holografic în oglinzi soteriologice, cu „față” și „revers”, ale unei eponime peceti. Dar această idee de salvare nu poate veni decât dintr-o asumare până la capăt a „vinovăției” existențiale, adică printr-o trăire „la limită” a unui crez poetic ce i-a permis, în timp, consolidarea unei opere de o diferențială specificitate imaginativă și figurativ stilistică. Numai de-am aminti câteva «probe» dintr-un posibil inventar imagistico-sintagmatic, și tot am putea realiza că dl. N. Sârbu trăiește poezia pe o dimensiune profund dramatică, dacă nu tragică, de vreme ce toate aceste eșantioane grăiesc despre un dolorism de percepție aproape organică, de intens zbucium



lăuntric, sub reflectoarele conștiinței lucide („praful și pulberea/ vieții mele”, „lătratul cosmic în camera cu plută”, „hamurile haosului”, „invazia de avortoni”, „mâini scrilejând pătimăș/ cu grafitti cuneiforme”, „vuietul insuportabil al vidului”, „urletul fiarei din noi” (ca la T.G. Maiorescu!), „țigară stinsă pe retină”, „convoi de sparte vitralii”, „zori de zoaie/ în zornăit deșteptător”, „vis sângeros”, „fum de jertfă”, „sexul și limba bionică”, „foc rece fără fum”, „Hoo, hoo, se izbește/ de retină hohotul/ stelelor ce ne-au/ furat cândva ochii”, „punctul de sprijin al dezastrului”, „caninii de aur ai metaforei”...).

După metaforizatele vitralii „sparte”, poetul ne-a invitat la piscina „cu pioane Stradivarius”, ipostază de ecorșică redefinire lirică, iar acum ne face părtași la o nouă reliefare a imaginarului artistic potrivit crezului bine articulat că muza „nu urcă la etajul trei”... E în toate acestea o asociere spontană a cuvintelor pe principiul unor antinomii de fond, de unde și farmecul unor insolite și inedite resurse de expresivitate poetică, unele nu străine de experimentele textualiste din postmodernism („je ne regrette pas rien, Piaf/ ar fi

prea târziu și degeaba,/ o simplă figură de stil pistil/ într-un lan de sterp minimalism”), altele folosind nu într-un abstracționism suficient sieși resurse ale suprealismului („strigi în pâlnia lui Stamate”), dar și gravități expresive ale unui neorealism de percepție teratologică (un fel de nouă estetică a „grotescului”). Observam, așadar, că poezia lui Nicolae Sârbu este, în postmodernitatea noastră, de un neoexpresionism cultivat cu vocație structural-perceptivă și vizionar-fantezistă, în care se varsă toate aceste referințe mitologice întoarse pe dos, toată această asumare dureroasă, „pe viu” trăită, a existențialității, toate reperiile metaforico-simbolice, mitologice și livrești, ale geografiei sale poetice. De aici, ca bogate nuanțe de ape vălurite în regimul apostaziei estetice, aceste brize de existențialism ce ventilează spiritul poeziilor vibrând în lumina difuză a robustului neoexpresionism.

Organizată într-o quadratură componistică (Între Muză și Minotaur, Intrus în poveste, Așteptări radioactive și Norocosul adio), „Muza nu urcă la etajul trei” este o carte solidă, în care poetul pare a fi quintesențiat tematic și ideatic întreaga sa producție lirică. Ironia tonică, verbalizând crude obsesii lirice în mai ample acolade verslibristice, vine în sprijinul percepțiilor sale imaginative prodigioase, alăturându-și un sarcasm salvator, demistificant, atât de confortabil în fibra lui contestatară.

Căci, s-o spunem de la început, N. Sârbu este un „rebel”, un contestatar, un spirit care ia în răspăr toate formele de conformism literar, un ironic fantezist care, iată, vine de departe, din istoria vecină cu mitologia. Poemul inaugural, „Pe jos, de la Troia”, invocă, într-o manieră desigur ironico-

fantezistă, Muza, parodiind incipitul Iliadei homerice. Poetul e un Ulysse care găsește drumul spre casă, „în mână cu-o floare/ ce-și înghite culoarea” și târând după el „câinele mort al poemului”:

„Muză, cântă-mi mânia / ce mă cuprinde când scriind / sapi prăpăstii, nu fântâni,/ și cu jale tânjești/ să scrii pe fundul prăpastiei,/ să simți cât de mult/ s-a degradat și s-a preacurvit/ poezia, dacă subit a ajuns/ nu știu cum să-nflorească/ în viitoarea mea cenușă,/ în bătaia cu spinii crucii...”

Și volumul continuă cu Se suspendă fiul risipitor, o reluare a motivului biblic cunoscut, dar în specifica manieră parodică de întoarcere a sensurilor „pe dos”, cu elemente de textualism (bunăoară din poezia lui Eminescu): „venea derutat, ca un fum/ rătăcit de vatra rece,/ pe mijlocul uliții/ care ba dispărea,/ ba se ivea deodată,/ ca un râu subteran/ fără lege și rost/ la vedere pentru prostime./ Așa jerpelit în pustiu/ din el nu era cine/ și de ce să-l recunoască,/ pururi tânăr înveșmântat/ în jalea-i nepieritoare...” Nu e nimeni să-l primească pe poet revenit din tot felul de risipiri, conform parabolei biblice, cu vițelul tăiat: „decât gardul de spini/ înfloriți într-o rână,/ șoptit, cu o anume fereală:/ Să n-amintești cumva/ de grozăvia cu vițelul cel gras!”

Poemul ne amintește de volumul „Eu, Nicolae de Ohaba” (2011), în care regăsirea spațiului natal pune în vibrație o adâncă reflecție îndurerată (în al doilea ciclu al volumului de față, Intrus în poveste, întâlnim amintită „căsuța/ cea veche din Ohaba”). Nu este acesta un sentiment al „dezrădăcinării” în sensul trăit de semănătoristii de la începutul secolului trecut, ci senzația de liniștire sufletească întru regăsirea unui topos pierdut, rămas în paragină, a unui alodiu

cu tot spectrul terifiant și plin de disconfort imaginativ, venit dintr-o acută percepție a realității, față de care poetul, definindu-și crezul artistic, se regăsește pe sine, în demnitatea cugetului și a reflecției valorizatoare.

„Greu se mai târăște lacrima/ prin glodul târgului”, scrie poetul, care constată totodată că „peste tot se țin de mine/câteva facturi scadente”. Această concretete destul de opresoare a cotidianului îl urmărește mereu, totul nefiind – ca la Mircea Eliade – decât „degradare” a mitului, a sacrului în ipostaze anoste, profane, în imundități și maleficii: „Chiar la ieșirea din mit,/ uite-l cum îmi vine pe urme/ un cuțit ruginit în anchetă:/ nu cumva sugrumat-am/ incognito profitând de crepuscul/ în mine muza, cu glodul târgului?”

Mereu aceeași «muză», care rămâne distantă pentru „lacrima pensionarului” ce nu se mai usucă: „și cloul părelnicei fuste/ de muză refuzând/ să te salte înspre plutirea/ peste glodul monumental/ de la intrarea iertării din carte.” (Cotidiană corupere)

În toată această contestare a „normalității” și a fundamentelor cutumiare, poetul ia în răspăr și un oarecare sentiment al culpabilității, precum în poemul „Clătinări în mersul drept”, în care dă cu tifla eminenței juridice care-i solicită să recunoască evidența stării sale contestate: „Da, domnule procuror,/ sunt gata să recunosc totul,/ (...)/ să recunosc deschis că n-am/ nicio legătură vizibilă/ cu mult râvnitul mers drept/ - umil vă amintesc cum demult/ cărunții spuneau: nu se poate/ un mers drept spre dreptate -/ și de fapt problema cea gravă/ nu-i că mă clatin/ mai mult decât mi-ar permite/ legea gravitației și alte legi/ ale căror șarade nu poți/ sau nu vrei să le dezlegi,/ la o adică lumea toată/ chiar și

urangutanii/ își vor găsi drumul cel drept,/ sensul cel drag, perversul,/ în ciuda clătinărilor mele/ cu o ambiguă expresivitate,/ dacă-mi permiteți, Eminescu însuși/ se clătina cu plopul fără soț...”

Se observă ușor cum poemul, pornind de la o temă, un motiv, o sugestie – de obicei din registrul livrescului sau al existențialului – se dezvoltă într-o retorică mai totdeauna bine condusă, aglomerând tot felul de „difficilles nugae”, asociații imagistice și sugestii semantice. În acest fel, poemele din “Muza nu urcă la etajul trei” au o anume întindere, ele sunt un fel de scenarii inventate ad hoc pe teme și motive ce trimit cel mai des la profesiuni de credință, altfel zis la artele poetice nu puține chiar și de această dată.

Obsesia Muzei care se dovedește rece la invocații, imprecatii, chemări este, de fapt, tema centrală a cărții, în jurul căreia se strânge, ca în jurul unui magnet, întreaga „pilitură” motivică și laitmotivică. Atitudinea poetului este și ea una pe măsură, deloc reverențioasă, de vreme ce deconspiră lumii anumite „aspecte” mai intime, precum în poemul Cu limba scoasă la istorie:

„Și nu mai știu, o, Muză,/ cum să te invoc/ când te închipui sfidătoare/ în neglijă ca o industrie/ falimentară, ca un mușuroi/ devorându-ți furnicile/ sabotoare ale exportului/ de fiare vechi.”

La un moment dat, Muza – atât de refractară și rece – este incriminată de poet în versuri social-acuzatoare, făcând-o răspunzătoare de toate neajunsurile cetății: „Toți te bănuiesc, o, muză,/ drept maestră în târguirea/ tânguiriilor, muză mereu ocupată/ cu surparea cetăților./ Avem și noi așa ceva pe-aici/ o cetate deja surupată,/ nu trebuie să inventezi/ amoruri, războaie, vreo epopee,/ doar ține-

te bine în brațul/ macaralei de acolo, abandonată,/ e ultima și pare ea însăși/ o muză care scoate limba/ la cer, la istorie.”

Iată cum temele ars-poetice rezonează cu socialul sub aceeași puternică lumină a ironiei demistificante, de un sarcasm total. Profund implicată într-un social ce exprimă condiția omului și poetului Nicolae Sârbu, poezia acestuia răspunde nu chiar atât de blând și confortabil acestei condiții existențiale. În viziunile sale, poetul se trezește cu Minotaurul șoptindu-i: „mă predau, învinsule,/ iată, poți fi tu însuși,/ când nu te aștepți,/ învingător din învins.” Dar nici atunci Muza nu e dispusă să-l însoțească „până la capătul/ pe care azi nu-l zărim”: „Când deodată o nouă surpriză:/ ironie pe pragul poveștii,/ la abator scrie pe fruntariul/ fosforescent: în acest secol/ nu mai primim minotauri./ Despre muze nici un cuvânt,/ în același secol cu miros/ dulceag de sânge-n vânt.” (Între Muză și Minotaur).

Împinse către parodie și chiar către o anumită atmosferă anecdotică, aceste scenarii imaginare – transpuse în consistente texte – sunt foarte implicate în realitățile faptului trăit, de unde și expresivitatea orală a versurilor, precum și spiritul colocvial în care secvențele evocării își derulează povestea. Iată în piesa Violare de domiciliu o imaginară înscenare a infracțiunii, bănuielele poetului mergând către „muza hoată”, „muza cleptomană”, dar până la urmă „violarea de domiciliu” nu se confirmă, totul întorcându-se împotriva bănuitorului, adică totul fiind, ca la Caragiale, «viceversa»: „Ca un prostovan mă privesc/ polițiștii din vecini chemați/ de urgență să ia amprente/ și stupoare: nici un semn./ Nicio urmă de muză! [...] Perplex eu rămânând o dată în plus/ aproape violat de-o falsă muză./ Ce mai violare de

domiciliu și suflet,/ în cercul meu de cretă și ciment,/ unde continui să-l aștept pe Godot!”

Niciodată, spune poetul, nu va exista, în ce-l privește, „un răsfățat” al Muzei, întrucât „n-am în dotare/ magnetul subtil să te facă/ să urci fără voie la trei,/ în al meu purgatoriu.// Sau poate-i chiar infernul aici,/ unde toți vecinii pot depune/ mărturie că nu locuiește,/ în cuibarul cu catastrofe,/ niciun fericit funcționar/ al ficțiunii post-restant./ Așa cum o ficțiune ești tu,/ să vii în spațiul tău de drept/ într-un superb dégradé/ și primarul în refuz categoric/ să-i facă buletin la trei/ distinsei și pretinsei Caliopei.” (Primarul poate să refuze Muza).

(va urma)



Mărturii în Foaia Diecezană despre Mănăstirea „Sfântul Ilie de la Izvor”

De curând, a văzut lumina tiparului un nou volum tradit de Protosinghelul dr. Ioanichie Petrică, duhovnicul Mănăstirii „Sfântul Ilie de la Izvor” din Bocșa

Vasiova, un volum care se alătură celorlalte cărți semnate de recunoscutul, deja, scriitor bocșean. Este vorba de volumul: „Mănăstirea «Sfântul Ilie de la Izvor». Mărturii în Foaia Diecezană. Organul oficial al Eparhiei ortodoxe române a Caransebeșului 1905 – 1950” (Editura Episcopiei Caransebeșului, 2021).

Ionel Petrică a debutat publicistic în 1998 în «Foaia diecezană» din Caransebeș. Continuă să publice eseuri în „Reflex”, „24 de Ore”, „Timpul” (Reșița), „Bocșa culturală”, iar debutul editorial se petrece în 2006 cu volumul „Meditații pentru contemporani”, apărut la editura Marineasa din Timișoara. Apoi „Conceptul sentimentului de comuniune socială la Alfred Adler”. Timișoara : Marineasa, 2008 ; „Cuvinte vechi tâluite în timpuri noi.”- Sibiu : Agnos, 2009; „Conceptul sentimentului de comuniune socială la Alfred Adler” ed. a II-a revizuită.-Timișoara : Nepsis; Eurobit, 2010; „Complementaritatea între Biserică și statul român cu privire la protecția copilului”. Timișoara. Nepsis; Eurobit, 2010 ; „Meditații pentru contemporani”. ed. a II-a revizuită. Timișoara. Nepsis; Eurobit, 2010; „Comunicarea organizațională”. Studiu de caz. Arad. Editura Universității « Aurel Vlaicu ». 2010; „Părintele Paisie Olaru sau acolo unde sălășluia Iubirea”. Deva. Charisma. 2012; „Biserica și asistența socială din România”. Iași. Institutul European. 2012 ; „Religiozitatea și instituțiile sociale în România”. Iași : Institutul European, 2013.

De asemenea, semnează postfața ediției a III-a a volumului „Anastasis” de Adrian Georgescu (București : No 14 Plus Minus, 2014).

În anul 2021, cu binecuvântarea Preasfințitului Părinte Lucian, Episcopul Caransebeșului, Protos. Ioanichie

inițiază un proiect de reeditare cărți, articole și diverse informații apărute în presa vremii cu privire la Mănăstirea „Sfântul Ilie de la Izvor” și slujitorii acesteia, o inițiativă laudabilă și necesară, încurajată de Preasfințitul nostru ierarh : „...încurajăm și nădăjduim că actualul duhovnic al mănăstirii Vasiova, Protosinghelul dr. Ioanichie Petrică, născut în Bocșa, vrednic urmaș al marilor duhovnici, inițiatorul acestui proiect de reeditare, își va lua responsabilitatea de a continua cercetarea în vederea elaborării unei lucrări complete despre mănăstirea Sf. Ilie de la Izvor – Bocșa Vasiova.”¹

Iată că, Avva Ioanichie urmează îndemnul ierarhului și, la finalul anului 2021, vine cu o nouă carte, în care adună o serie de articole publicate în periodicul eparhial „Foaia Diecezană”, mărturii despre Mănăstirea „Sfântul Ilie de la Izvor”, perioada 1905 – 1950, sfințirea mănăstirii, activitatea de aici, dar și portrete ale slujitorilor și binefăcătorilor ei. De altfel, în „Cuvânt către cititori” autorii precizează: „Prin această lucrare aducem un pios și binemeritat omagiu călugărului adevărat, desprins de lumea plăcerilor, călugărului care, mai bine de jumătate de veac, a arătat, prin cuvinte și fapte, cum se trăiește adevărul Evangheliei ; cum prin credință, meditație și studiu și, mai ales, prin rugăciune cucernică de zi și noapte, îngenunchiat în fața sfintei icoane, luminată de razele candeliei vecinic aprinse, un simplu cantor de sat, autodidact, călcând pe urmele Mântuitorului, se poate ridica la treapta vieții îngerești și poate muri cu aureolă de sfânt - Părintele Protosinghel Macarie Gușcă, ctitorul Mănăstirii ”Sf. Ilie de la Izvor” din Bocșa-Vasiova, la cea de-a 75-a comemorare a înveșnicirii sale.”²

De această dată, în acest demers, părintele Ioanichie este ajutat de inginerul pensionar

Ionel Vucescu, împreună reușind să ofere un volum frumos, bine ticluit, „o lucrare necesară pentru consolidarea memoriei identitar-spirituale, pe care această mănăstire o oferă Banatului”, conchide Preasfințitul Părinte Lucian, Episcopul Caransebeșului în Cuvântul de binecuvântare care deschide această frumoasă și necesară carte.

Cu cele două cărți, părintele Protosinghel Ioanichie ne propune un excepțional proiect de a culege și a înmănușia în volume informații cu privire la Mănăstirea „Sf. Ilie de la Izvor”, mai întâi din revista Episcopiei Caransebeșului „Foaia Diecezană”, apoi din alte periodice, cărți și publicații, ca, în final, să poată fi constituită o monografie a acestei frumoase și vechi mănăstiri de la Vasiova.

Felicităm autorii, așteptăm cu interes următoarele volume și oferim sprijin în editarea lor, cunoscut fiind faptul că aceste cărți se înscriu în Seria „Bocșa, istorie și cultură”, serie apărută sub egida Bibliotecii Orășenești „Tata Oancea” și sprijinită de Consiliul Local și Primăria Orașului Bocșa, primar dr. Mirel Patriciu Pascu.

GABRIELA ȘERBAN

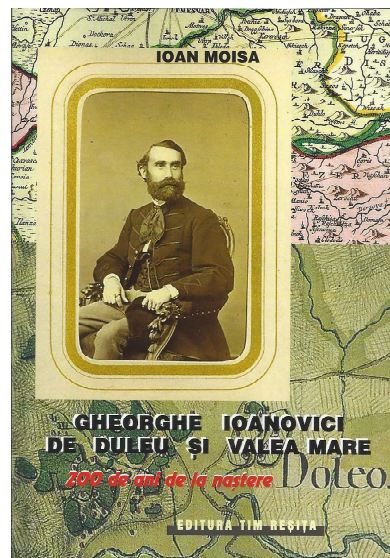
Note

¹ Lucian, Episcopul Caransebeșului, în: Cuvânt de binecuvântare la volumul: Prot. dr. Marcu Bănescu: Începuturile Mănăstirii din Valea Godinovei și viața ctitorului ei Protos. Macarie Gușcă. Reproducere din Foaia Diecezană.- Editura Sf. Episcopiei Ort. Rom. a Caransebeșului, 1947. Volum reeditat în anul 2021, sub îngrijirea Protosinghelului dr. Ioanichie Petrică.

² Protosinghel Dr. Ioanichie Petrică, Ionel Vucescu. Mănăstirea „Sfântul Ilie de la Izvor”. Mărturii în Foaia Diecezană. 1905 – 1950. Editura Episcopiei Caransebeșului, 2021.- p. 7.

În seria „Bocșa, istorie și cultură” a mai apărut un titlu!

Moisa, Ioan. *Gheorghe Ioanovici de Duleu și Valea Mare. 200 de ani de la naștere*. Reșița: TIM, 2021 (Bocșa- istorie și cultură; 57)



O carte trudită anul trecut, apărută la finele anului 2021, realizată cu prilejul împlinirii celor 200 de ani de la nașterea lui Gheorghe Ioanovici de Duleu și Valea Mare, important om politic, personalitate de seamă a Banatului care, în perioada 1865 - 1881, a fost deputat al circumscripției electorale Bocșa în parlamentul maghiar de la Pesta.

Cartea este inclusă în seria „Bocșa, istorie și cultură”, nr. 57, completând și înnobilând această serie editorială a Bibliotecii „Tata Oancea” .

Mulțumiri se cuvin dlui. Ioan Moisa, pentru încredere și bună conlucrare; de asemenea, alese mulțumiri adresăm neobositului scriitor și editor Gheorghe Jurma, pentru trudă și sprijin în descoperirea și etalarea valorilor bănățene pe harta culturală a orașului Bocșa!

G.Ș.

Un municipiu cât o țară

În viziunea lui Emil Sergiu Varga, Reșița nu e o simplă localitate, e o adevărată țară, iar sentimentele de afecțiune, de apartenență sunt de netăgăduit și nu doar pentru poet, ci și pentru iubita sa.

Aici totul este permis, totul este posibil și plin de speranță („Te-aș aștepta cuminte în Deaul Crucii, / Speranța întâlnirii, bietul funicular / Să ne treacă dorul de mână deasupra; / Uite, REȘIȚA mea, te așteaptă, din nou, / Cu prima, cu ultima filă din calendar ...” - **Din REȘIȚA mea**).

Aceasta nu înseamnă că nu există și durere, tristețe, însă din acestea poetul reșițean extrage seva poemelor sale („La masa / poetului reșițean / Viorile imaginarii / Plâng de la sine, / Pentru utima oară / Vecinul meu orb / Se apropie zăbind, / Își pipăie moartea / Și tace ...” - **Ultimii striguri din vie**), aici iluziile se îmbină cu realitatea, iubirea împlinită cu despărțirea, răzvrătirea cu resemnarea, viața cu moartea, toate acestea neînsemnând altceva decât ... viață („În salonul nașterii mele / Viața-i copilul ținut în brațe / De o moarte târzie ...” - ***).

Indiferent de situație, poetul nu își pierde sensibilitatea, izbutind să-și transfere nedumeririle și tentațiile în poezie („Port în taina sufletului / Ultimele vorbe ale îngerului / Izgonirii mele din rai ...” - ***), fără a renunța la puritate în dauna pângăririi, de unde și înoarcerea cu fața spre copilărie („Doar să mă petreci încă un ceas / Vorbindu-ne despre ce va să fie; / Să trecem cât mai discret prin timp / Urcând pe furiș în trenul din copilărie ...” - **Hai cu mine la gară!**).

Dar nu numai în copilărie stă salvarea sufletească din fața greutăților de zi cu zi, ci și în iubirea deplină, când dăruirea este totală, necondiționată („Trec pași grăbiți, ploaia cade negreșit, /

Urmele, încet, se șterg de pe alei ... / Surâsul tău, tainică porțiță spre ieșire / Din legătura cu prejudecăți și chei ...” - **Pe trecerea de unicorni**) și în credință, fără de care poezia nu ar fi posibilă („Țin pana de înger ascunsă / Pentru somnul și visul promis, / Nostalgia raiului purtat / În restul poemelor nescrise / Și în ochiul meu închis ...” - ***).

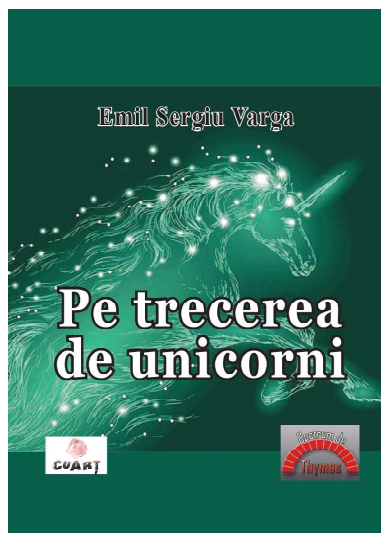
De altfel, între poet și înger se creează, pas cu pas, o legătură indestructibilă, ambii trăind clipa la unison, cu bune și rele („Despre durerea unui înger, / Nimeni, niciodată, nu a scris; / Uneori se poate auzi, târziu, / Cum se scurge pe struna viorii, / Pe clapa de pian, cumva pios, / Într-un război nevăzut / De sus în jos ...” - ***).

Mai mult, poetul niciodată nu e singur, mama sa veghind mereu asupra sa, chiar și de dincolo („Ea rămâne povestea / Cu primul sărut / Suspendat / Deasupra de leagăn” - **Mama**).

Pe de altă parte, poetul este conștient de faptul că arma sa este cuvântul și știe să o folosească exact așa cum trebuie („Războiul meu se poartă în cuvânt / Și-n revărsarea crizelor de fiere ...” - **Durerea ascunsă**).

Scriitura lui Emil Sergiu Varga cunoaște o evoluție de la poem la poem, de la volum la volum și îi dorim mult succes pe plan literar!

Daniel Luca



Tipărituri

ARTE

Revistă de cultură europeană
TIMISOARA-VIENA-UDINE-SAN DANIELE-TRIESTE-ORAVITA
Anul IV, Nr. 11 (38), noiembrie 2021
DIRECTOR: Ionel BOTA



Grupul de publicații „Carașul” de la Oravița ne propune două reviste de excepție, publicații relevante și pertinente pentru cultura Banatului: revista „**Arte**”, revistă de cultură europeană, care se află în cel de-al IV-lea an de apariție (2021) și care apare la Timișoara, Viena, Trieste și Oravița sub conducerea directorului Ionel Bota, și o revistă mai nouă, „**Theatrum civitatis**”, un periodic de cultură și conștiință civică, apare la Lugoj sub conducerea directorului Mia Rogobete. Publicația se află în primul an de apariție (2021) și adună între coperti semnături din întreg Banatul și nu numai. Felicitări și viață lungă!

THEATRUM c i v i t a t i s

Anul I, Nr. 6, noiembrie 2021
Periodic de cultură și conștiință civică - Apare în Lugoj



DIRECTOR: Maria ROGOBETE

Titus Suciu

Îngerii... nu îngenunchează

5.

Și încă o dată *că...* apoi și a treia oară... *că...* după care, brusc, părea, de fapt chiar se simțea într-o cu totul altă dispoziție, de parcă ar fi uitat ce voise să spună ori s-ar fi răzgândit s-o mai facă. La urma urmei atitudinea sa nu putea fi condamnată, deoarece la copii trecerile de la o stare la alta sunt firești. Adică chiar dacă până atunci fusese terorizat de îndoieli, săcâit de anumite remușcări pentru situația în care se găsea, din momentele acelea așa, dintr-o dată... totul era în ordine! Fluierul era al său, va merge cu el acasă, pentru tatăl lui – dacă va fi cazul, dar nu era exclus ca dânsul, preocupat tot timpul cu cine știe ce munci gospodărești, să nu-i pună nici o întrebare – încropise, de fapt pur și simplu se trezise cu o explicație, cu o justificare ce îi alungă toate temerile. Avea să-i spună că-l găsisese la marginea pădurii, ceea ce era adevărul pur... că intrând în sat se oprise la primele patru-cinci case întrebându-i pe gospodari dacă pierduseră ceva în poiană ori pădure, ceea ce, firește... admitea că... nu prea era adevărat dar... Adică, una peste alta, sentimentul de vinvăție, ce-l agasase până în clipele acelea, nu-l mai tracasa câtuși de puțin.

Numai că în ziua aceea, în comuna Urisiu de Jos se produse ceva neobișnuit. Un... Un miracol e prea mult spus, dar formularea... întâmplare neobișnuită, e în mod sigur potrivită. Deși plecase spre sat cu un fluier, Ilie ajunsese acasă cu un... clarinet!

După... *discuția* cu vrăbiuțele, ori ceea ce se va fi întâmplat sau ce își va fi închipuit că se petrecuse la marginea codrului în momentele acelea, Ilie, cu fluierul în mână, părea destul de nehotărât. Îl ridica până în fața pieptului, îl privea îndelung, își cobora mâinile, îl aducea din nou în poziția anterioară, numai că gestul... Intenția și reunțarea concretizau dilematica sa stare interioară cât se poate de vizibil. Pe de o parte ar fi vrut să-l ducă la buze, pe de alta se temea că avea să producă sunete ce l-ar fi descurajat, ce l-ar fi făcut să renunțe la fluier pentru totdeauna.

După minute bune petrecute în această stare conflictuală, Ilie făcu, în fine, primul pas spre casă. Cu toate astea... ajunsese altundeva! Asta fiindcă – deși el nu avea de unde să știe acest adevăr – nu noi stabilim... drumurile importante ale vieții noastre!

Tot înaintând spre sat, apoi prin sat, la un moment dat părându-i-se, în dreptul unor gospodării, că acestea nu făceau parte din cunoscutul peisaj al traseului pe care revenea în mod obișnuit din poiană, copilul se opri și privi în jur încruntat, ca și cum până acolo îl dusesse cineva de mână el fiind legat la ochi. Spre nedumerirea lui se găsea pe altă uliță decât cea pe care ar fi fost normal să se afle în drumul spre casă, mai mult decât atât, stătea în fața unei porți prin care nu intrase niciodată, ba și mai mult de-atât, tocmai o deschise.

Bătrânul Zaharia – care tocmai se îndrepta dinspre grajd spre casă – se opri pe la jumătatea drumului cu ochii pe el privindu-l tăcut în așteptarea unui salut, a unei vorbe, a unei întrebări. Îl privea și copilul în tăcere, dar din cu totul alte motive. Când, în fine, scăpă de nodul din gât, i se adresă.

- Sărut mâna, bade Zarie...

- ... Zăua bună...

- Sărut mâna... salută el încă o dată lăsându-se încurcat pe un picior, pe celălalt, pentru că nodul se găsea tot acolo, și tot curmeziș, în gât, de o vreme părând și mai înecăcios.

- Da' tu a cui ești, țâncule?

- A' lu' Pătru a' lu' Gore...

- E... Și te-o trămes tat-to cu vro vorbă-ncoace?

- Nu...

- E...

- Nu m-o trămes tata, am... Am vinit sungur...

- Adică-ășe...

- Am vinit să vă rog...

- E... ai vinit sungur...

- Sungur...

- E... Da' cum te cheamă, copile?

- Ilie.

Cu asta, relația dintre ei devenind oarecum alta, bătrânul păși spre casă, se așeză pe lavița din fața ei, bătu scândura cu palma, copilul dădu curs invitației, se apropie, luă loc alături, se așeză numai că, preț de câteva momente – tăcere, doar priviri. De o parte încărcate de curiozitate, de cealaltă – de sfiiciune.

(va urma)

MARIUS CĂRBUNESCU

Condamnat la viață

(fragment de roman în lucru)

Cuvânt înainte

Nu-mi propun în acest *Cuvânt* să ofer chei de lectură cititorilor. Unii vor considera, probabil, că este inspirat dintr-un caz real, alții, dimpotrivă, că este rodul unor născociri și că documentele pe care se sprijină cei dintâi au fost și ele prefabricate. Cum cititorul are întotdeauna dreptate, le voi confirma și eu această dreptate și unora, și altora. Așadar, voi spune sau nu că, pornind de la un articol de ziar, mi-am propus să merg pe urmele evenimentului și să recreez o lume. De altfel, nici n-ar fi una verosimilă o astfel de lume dacă, în cea reală, viața n-ar da de multe ori clasă ficțiunii.

Vă asigur că romanul nu are dificultăți în a fi citit ca o narațiune liniară, respectiv ca pe spovedania unui toxicoman. Dar poate fi citit și în alt fel. Cheile se găsesc chiar în interior, sub forma unor mici digresiuni sau a unor simboluri. Pentru a capta interesul celor ce deschid neîncrezători acest volum, doar atât aș dori să le mai spun: dacă înlocuim rigorile vieții cu o închisoare unde cu toții primim încă din prima clipă a venirii noastre pe lume un certificat în alb de condamnăți la moarte, iar pe noi, cei ce viețuim cu victime și călăi în același timp pentru visele și sentimentele noastre, unele reprimare brutal, dacă tindem să devenim frecventabili pentru semenii noștri, răspunzători pentru poluarea din aer, pentru flora și fauna care ne înconjoară; pentru întregul Pământ, ai cărui pasageri fiind, traversăm veacurile cu îngăduința celui ce ne tolerează pe fața lui, perspectiva se schimbă radical. Se întrezărește așadar o parabolă a vieții pe care vă las s-o descoperiți în rândurile ce urmează. Și, așa cum mi se întâmplă uneori, urmând calea personajului principal, sfâșiat de contradicții, nestatornic și inconsecvent, într-o luptă continuă cu sine însuși, sfârșesc această notă sumară, pe-un petec de hârtie și pe-un colț de birou, prin a nu mă ține de cuvântul de la început. Cu voia voastră, tocmai v-am dezvăluit una dintre cheile de lectură. Mai sunt și altele.

1.

Mă aflu în orașul unei sfârșeli toxice, acel oraș care nu se dezmințe și nu se dezmeticește pe deplin niciodată, pentru că aerul sursa vieții nu devine niciodată îndeajuns de respirabil. Canicula, asezonată cu otrăvurile degajate din marile guri de foc industriale, își făcea de cap la miezul zilei, chinuind deopotrivă și călăi și victime, cum am

putea numi, forțând puțin nota, personajele acestei cărți. Dacă privim fenomenul *in extenso*, cu toții suntem victime și călăi în același timp pentru visele și sentimentele noastre, unele reprimare brutal, dacă tindem să devenim frecventabili pentru semenii noștri, răspunzători pentru poluarea din aer, pentru flora și fauna care ne înconjoară. Pentru întregul Pământ, ai cărui pasageri fiind, traversăm veacurile cu îngăduința celui ce ne tolerează pe fața lui. Pentru că, nu-i așa? ne aflăm într-o concurență teribilă cu timpul, nu-l lăsăm să-și termine treaba, ne autodistrugem mai repede decât o poate face el și lăsăm dezastru în urma noastră. Și asta n-ar fi nimic dacă n-am trăi într-o casă închiriată pe suprafața rotundă.

Ploile musonice reprezentau doar o amintire și abia peste câteva luni aveau să revină în forță să mai domolească mingea de foc care coborâse pe pământ și transformase asfaltul orașului într-o pojghiță de lavă curgătoare. Ai fi putut crede că toată aglomerarea aceea urbană este supusă unui miraj. Zidurile, mașinile și oamenii se duceau încet la vale, priviți pe fundalul de aer încins care juca frenetic în fața noastră, săltând pe verticală în lipsa unei adieri de vânt. Timpul sacru pentru rugăciune încă nu se împlinise. Chemarea tânguitoare a muezinului de la moscheea de vizavi încă se lăsa așteptată cu înfrigurare de marea masă a credincioșilor musulmani. Dintr-o clipă în alta are să se audă, își spuneau cu toții, storși de emoție. Ca la un semn, de-o parte și de alta a porților ferecate, copiii lui Allah ieșeau din apatia generală și-și căutau menirea cu fervoarea celui însetat de miracolul divin. Rugăciunea îi aducea pe toți într-o transă colectivă și le oferea hrana spirituală în aceeași măsură cu o natură neînțeleasă de energie a trupului. Evlavia îi întrema, le dădea forța să se înhame la nenumărate temenele și mătăanii. Acolo unde îi surprindea ora exactă, se roteau precum acul unei busole delabrate, ce o cotise spre Mecca, în loc să arate nordul. Se lăsau în genunchi și gângăveau fără tihnă, într-un dialog imaginat cu Profetul.

Transformarea l-ar fi șocat pe-un străin ce sosea pentru prima dată în oraș. După ce se termina slujba, agarenii redeveneau aceleași jucării stricate de mai-nainte. Minutele de venerație în care îngânau și ascultau pildele din Coran, probabil că îi obosiseră peste măsură, căci se lăsau moleșiți ca niște roboți scurtcircuitați. Altminteri, dacă nu i-ai fi bănuit de vreo hipnoză colectivă, ai fi putut crede că o pală de vânt, venită de nicăieri și așteptată de peste tot, le suflase în pânze, animându-i ca pe niște păpuși învelite în caftane. Îi luase pe sus înfoiați, pentru a-i abandona mai apoi inerti, odată ce stăpânul Soare le-a tăiat aripile. Oricum ar fi, se poate spune că plutea în aer o predispoziție generală spre fabulație. Vipia aprindea mințile, certifica părerile și relativiza certitudinile.

Cei o mână de europeni, pripășiți fără voie pe acele meleaguri, făceau o figură aparte în marea masă a deținuților asiatici. Nu ne osteneam câtuși de puțin să înțelegem litanii liturgice ale celor ce ni se arătau aidoma unor derviși din vremuri de demult. Preferam să le interpretăm după bunul plac. În general, aveam alte preocupări, culpabile la trecerea timpului, în spatele zidurilor apăsătoare care marcau izolarea de lume. Unii alegeau să-și alunge plictiseala, ferchezându-se cu spor într-un petic de oglindă. Pe cine ar fi dorit să impresioneze cu noul "look" de promenadă? Poate tocmai oglinda, privită redundant cu o înnoită stimă de sine. Alții își exersau deprinderile sadice pe diverse insecte care avuseseră nenorocul să pătrundă în pătratul de oțel, spre disperarea lui Jimmy care, atunci când le privea, se simțea el însuși estropiat. Avea și de ce. Jimmy era un galez spălăcit din Swansea, pescuit de malaezieni pentru comerțul în regat cu prostituate asiatice, sclave ale plăcerii perfidului Albion, și nu e clar dacă nu a fost castrat înainte să ajungă la noi. Altminteri, cam necioplit și cu un pic de retard, dar un suflet bun. M-am convins de asta când, de câteva ori, a intrat în altercații pentru mine. Nici eu nu i-am rămas dator. Dintre toți, cu el mă aveam cel mai bine. Lipsurile neglijabile din educație și calitățile sale predominante m-au îndreptățit să-l îndrăgesc. Sufeream unul pentru celălalt și simțeam că ar fi fost teribil de necăjit dacă, Doamne ferește, mi s-ar fi întâmplat ceva rău.

În ceea ce mă privește, nu aveam program la alegere. Eram obligat să-mi desfășor munca în folosul Dumnezeu-știe-cui. Cerința suna pe cât de strident, pe atât de complicat, în liniștea neverosimilă de dinaintea furtunii ce se pregătea să acapareze atmosfera centrului de detenție Simpang Renggam. Să aștern pe hârtie tot ce-mi trece prin cap. Pe bune? La prima vedere, sarcina nu părea așa de grea, dar, când ai de intrat în miezul problemei, îți dai seama de dificultățile pe care le presupune. Nici nu s-a mai pomenit așa ceva, ca un deținut să-și aleagă singur subiectele de discuție. Unde ne sunt anchetatorii de altădată! Fără o selecție a temelor, o îndrumare acolo, cât de cât, gândurile mi se ciocnesc de-a valma. Mai ales că, în cei 32 de ani petrecuți pe acest Pământ, am trăit câteva experiențe dramatice, nu glumă, până să ajung în Malaezia. Poate chiar pentru mai multe vieți.



ZAHARA ONEL STANZEL

Altruism

*Prozatorului Marcu Mihail Deleanu,
cu mare prețuire*

*Avere – este tot ce-aduni în viață,
Cu brațele, cu mintea, din visuri,
Din gând curat și fără compromisuri,
Din zile și nopți fără de somn, fecunde
Lăsând cuvintele ca uneori să zburde.
Freamătul lor, frumusețea nasc paradisuri
Prin trudă se-mplinesc atâtea visuri.
Și dacă stai acum și te socoți
E o Avere ce-o dăruiești la toți!
Cuvântul cu magia lui pătrunde,
Iar frumusețea nu se poate-ascunde!*

Caut slove

*Astăzi iarăși caut slove
Potrivite, ca să-mi spun
Că e lumea sprijinită
În baloane de săpun.
Prea nedreaptă și prea crudă,
Zice că și apa-i udă.
Prin cuvinte faci popas
Când nimic n-a mai rămas.
Greu pe un făgaș normal
Omul se zbate-nspre mal
Chiar renunță și la calm
Neavând distonocalm.*

*La borcanul cu dulceață
Nu ajungem stând în ceață!*

Îți înflorește vorba

*Îți înflorește vorba pe buze,
Eu o adun. Sunt ochi și urechi,
Căci tu reușești s-atingi cu mâna
Pe pagini sfinte, litere vechi.
Pașii calcă doar drumul străbun
Îngenunchezi în palmele ierbii
Sub care doarme gândul cel bun.*



ȘTEFAN GOANȚĂ – personalitate a culturii și spiritualității românești

Prozator, dramaturg, publicist, eseist, Ștefan Goanță s-a născut la 11 martie 1933, în Nuntași-Histria, județul Constanța, din părinți originari din Oltenia. Înaintașii scriitorului au fost învățători, țărani, popi și diaconi în ținutul Romanaiilor. În casa din satul Nisipuri, unde a copilărit scriitorul, cărțile bisericești, ceasloavele s-au păstrat peste ani, prin ele răspândindu-se credința și dorința de cunoaștere în rândul sătenilor de toate vârstele.

Scrie schițe, povestiri și roman încă din liceu. Debutul absolut se întâmplă cu schița *25 de bani*, în revista „Universitatea” din București, în anul 1957, vremelnice fiind student la Facultatea de Filologie – critică literară a Universității bucureștene și, aproape simultan, i se publică povestirile *O afacere* și *Cine ești tu, mă?* în revista „Luceafărul”.

După o odisee de peste 36 de ani prin locuri cu totul neașteptate, practicând munci din cele mai diverse, pricina fiind condamnarea politică a tatălui său la 18 ani muncă silnică, în 1993, se produce debutul editorial al scriitorului cu romanul *Altarul de nisip*, la Editura „Universală” din Craiova, „un roman politic și parabolic excepțional, o viziune pur românească, după toate regulile genului (gândită de un dăruit al cuvântului) a epocii staliniste din România” (C. Zărnescu), un roman închinat anilor de detenție ai tatălui său¹. Îi apar în continuare, în 1995, romanul *Patul de zăpadă*, Editura „Universală”, Craiova, „un roman mult mai stufos, arborescent, contorsionat, sugerând, după teoria literaturii, haosul, teroarea istoriei și ieșirea vieții și lumii din țătâni”²; în 1997, volumul *Vinul de piatră* (zece nuvele și un roman), „un memorabil roman despre schimbările de epoci și vremuri, despre lumea cea nouă”³; în 1998, romanul *Zodia Țărului*, Editura Didactică și Pedagogică, despre care Irina Petraș afirmă: „Cred că ne aflăm în fața celei mai bune cărți a autorului și, poate, a uneia dintre cărțile de proză cel mai bine scrise ale ultimului deceniu; cele peste trei sute de pagini sunt scrise dintr-o perspectivă și pe un ton în măsură să etaleze toate caratele talentului de povestitor.”⁴ În anii 1999-2001, apare trilogia *Popescu E. Napoleon*, la Editura Casa Cărții de Știință, Cluj-Napoca, „una din cele mai fascinante proze ale literaturii române [...] de o frumusețe, de o originalitate și de o adâncime rar întâlnite” (Ștefan Dimitriu)⁵. Aceasta este urmată de volumul *Teatru*,



Ștefan Goanță la debutul editorial, 1993

în 2002, la aceeași editură, sub îngrijirea Irinei Petraș: „Toate marile locuri comune ale vieții și morții sunt forfecate cu un haz macabru, silite să-și arate falsitatea, ineficiența, îngustimea. Nu de puține ori, o replică sau alta împinge discursul până în pragul metafizicului. O veritabilă filosofie de viață se deconspiră pas cu pas, fără stridențe, ironic mereu, dar și înfiorat, Ștefan Goanță dovedindu-se și în teatru un scriitor stăpân pe mijloacele sale și în stare să propună experimente demne de luat în seamă.”⁶ În 2003, apare la Editura „Paralela 45” volumul de proză scurtă, *Moartea e facultativă*.

În anul 2010, Editura Casa Cărții de Știință publică cartea-eseu, *Miorița. Domnul de Rouă*, (scrisă în colaborare cu soția sa, Irina Goanță), iar romanul *Zodia Fedeșului*, propus să vadă lumina tiparului în anul imediat următor, rămâne pe masa de lucru, scriitorul plecând „dincolo” în plină forță creatoare, în ziua de 19 octombrie 2010, la Timișoara.

De ce (mereu) Miorița? reprezintă un epilog al trecerii prin viață a omului de cultură Ștefan Goanță, un om înzestrat cu atâtea haruri și dispunând de multiple moduri de exprimare. Apărut chiar în acele nefaste zile de octombrie 2010, eseul propagă ideea că „*Miorița* este o replică pământească, un ajutor de neprețuit adus propagării, pământenizării ideii de jertfă supremă a ciobănașului, după modelul jertfirii pe cruce a lui Iisus, spre mântuirea omului și izbăvirea lui de frica ancestrală de moarte și de veșnicia ei” (Ștefan Goanță)⁷.

Scriitor de excepție „cu o vitalitate și o verticalitate copleșitoare”, cum spune criticul literar Constantin Zărnescu, viața îl poartă prin diferite meserii și-l leagă pentru o vreme de locuri diverse

din țară, elemente care i-au conferit operei sale substanță și o altă abordare asupra problematicii vieții. Ștefan Goanță face parte din acei „vinovați fără vină”, fiind pus în situația de a „plăti” pentru o vină imaginară a tatălui său – fruntaș țărănist, considerat „dușman al noii orânduiri”. Strămutat de nevoie din universul copilăriei, pe alte drumuri, prin alte locuri, cu siguranță i-a lipsit iarba verde de acasă, spațiul mirific, singular, cu care să se identifice. Și, cum spune scriitoarea Nina Ceranu, „Gazonul, artificial, nu i-a priit. După ce și-a pierdut, din erori politice, de parcă urmașii trebuie să suporte greșelile părinților, reperul geografic, și a poposit prin Sălaj, Ștefan Goanță și-a găsit liniștea, tot departe de Nisipuri-Dobrotești. Gândiți-vă ce spațiu a cuprins inima sa – poate suferind din această pricină – între Nuntași – Istria, locul venirii pe lume, și Banat, unde a găsit un crâmpei de cer și-o palmă de pământ cu iarba de-acasă.”⁸

Ștefan Goanță și-a dat seama că omul nu poate pătrunde în toate ascunzișurile minții și ale sufletului său, oricât de priceput și de iscusit ar fi. În ultimii ani, a fost revoltat de degradarea vieții spirituale, a culturii românești, de nonvaloarea și prostul gust care au invadat țara. A scris mult și divers și scrierile sale se situează „printre cele mai bune din zestrea literaturii române contemporane.” (Irina Petraș). Viața i-a fost o luptă și sunt convins că la fel i-a fost și trecerea spre Câmpiile Elizee. Ștefan Goanță nu și-a ascuns talentele hărăzite de Creator, ci le-a pus în slujba oamenilor pentru care a scris, a cântat, a recitat, a jucat teatru. A lăsat în umbră toate speranțele cu gândul că timpul le vindecă pe toate, dar totul a fost zadarnic, deoarece memoria și sufletul i-au fost otrăvite astfel că, în proza și în piesele sale de teatru, răzbate cu putere sentimentul tragic al existenței, profunzimea dureroasă a minții și a sufletului. Aproape omniprezentă, moartea și gândul trecerii apar sub forme multiple în scrisul său. Proza lui este sobră, profundă, cu o exprimare plastică, convingătoare, într-un stil original.

Profund cunoscător al celor mai diverse medii, epigramist redutabil, opera lui Ștefan Goanță este, așa cum s-a subliniat, o subtilă critică la adresa contemporanilor, multe dintre personajele sale fiind întru chipări ale acelui „om nou” din epoca ceaușistă, abia acum manifestat pe deplin în viața politică, socială și culturală a României. În romanul *Altarul de nisip*, personajul este lipsit de însușiri, aidoma „omului fără însușiri” al lui Musil (Dumitru Micu)⁹, este un prototip al **marionetei** perfecte (C. Stănescu)¹⁰, reprezentantul unei „lumi complet străine poporului românesc, îndesată cu cizma de Stalin înlăuntrul neamului nostru”, o lume care n-a fost altceva decât „un uriaș altar de nisip”, „un monstru de lut”, „o diabolică deșertăciune”, care a durat aproape o jumătate de secol (C. Zărnescu)¹¹.

Atât în proză, cât și în teatru, autorul nu se mulțumește cu rolul său tradițional și nici nu renunță la „cuvintele puterii”. „Altfel spus, pentru Ștefan Goanță literatura nu e oglinda purtată de-a lungul unui drum, ci drumul însuși gardat de oglinzi labirintice, gata să deformeze până la a pune sub semnul întrebării o anume interpretare a realității. Ce parodiază el în cărțile sale, iar în teatru cu și mai multă apăsare, e încremenirea în locul comun al atitudinii față de propria viață. În plus, parabola este utilizată pentru a deschide amețitor perspectiva și a dat adâncime umorului galben obținut prin efectele parodice.” (Irina Petraș)¹² Și personajul principal din romanul *Zodia Târului* „avea geniu, geniul răului primordial care corespundea întru totul urâteniei sale fizice. Iar esența unui asemenea rău este nevoia distrugerii fără nicio explicație. Târu pare că lovește satul, ca matrice umană și religioasă, cu o îndoită înverșunare: a istoriei și a urii celor înstrăinați de valorile satului tradițional românesc.” (Vlad Sorianu).¹³

Exclus datorită dosarului din lumea marilor spirite culturale românești, Ștefan Goanță a trăit și a scris *departe de centrele culturale consacrate ale României*. După cărțile publicate antum, din sertarele sale au continuat să iasă la iveală și alte manuscrise (proză scurtă, roman, teatru, publicistică) ale unui scriitor pentru care viața s-a confundat cu literatura, iar aceasta cu cea mai aprigă căutare a libertății de expresie. Scriitorul este omagiat permanent, în cadrul unor colocvii și dezbateri care pun în discuție opera literară, precum și întreaga sa activitate culturală desfășurată în slujba demnității și afirmării libere a spiritului românesc. Fundația Ateneul Cultural din Liebling, al cărui patron spiritual este, desfășoară, anual, simpozionul *Colocviile de la Liebling: Convergențe culturale*, cu un spectru mai larg de participare, atât intern, cât și internațional. În cadrul acestui simpozion, se evidențiază și activitatea scriitorului de către alți scriitori și oameni de cultură din țară. Lectura cărților sale ne va ajuta să-l cunoaștem mai bine și să nu-l uităm. Omul generos și înțelept s-a dovedit întotdeauna un interlocutor „plin de vervă, de idei și de umor” (Vlad Sorianu), „un om de cultură și pe deasupra și cuceritor” (Al. Clenciu). Așa cum a subliniat Vlad Sorianu, „Ștefan Goanță face parte din stirpea scriitorilor discreți fără a fi «modești», talentați fără a se crede «genii» și harnici fără a fi «industrioși»” și, cu certitudine, va deveni, prin eternitate, cel care a fost cu adevărat.

Ștefan Goanță rămâne un prozator

Preot Ionuț MANIA

(Continuare în pag.35)

VASILE C. IONIȚĂ

Pseudo jurnal filologic

2.

Azap Gheorghe, cel mai de seamă poet al Banatului în perioada sfârșitului de veac al XIX-lea din mileniul trecut. Nu este aprecierea vreunui exeget consacrat, e doar părerea mea și nu cred că greșesc.

S-a stins din viață și rămâne victima unor criterii de apreciere din zilele noastre, alături de multe alte erori de prețuire a celor care s-au dăruit versului românesc. Nefiind îndreptățit să stabilesc ierarhii de acest fel, fac o afirmație pe care nu știu dacă poate s-o contrazică cineva. Ca filolog, ca slujbaş la Curtea Măriei Sale Cuvântul, am remarcat și am dovedit în cartea mea din 1985 („Metafore ale graiurilor din Banat”) că nimeni nu a știut să pună alături cuvântul neaoș ori termenul dialectal de cel ami elevat neologism, fără ca acestea să se stingherească, să provoace stridențe. Am să punctez doar câteva elemente din măiestria acestui poet, care mă uimeau de fiecare dată. Citea cu interes cărți de lingvistică, se lăsa atras de mirajul etimologiei, îi plăcea să epateze cu explicații neașteptate. Zecile de scrisori primite de la el abundau de astfel de exemple. În una dintre ele, îmi aduc aminte că îmi atrăgea atenția asupra înrudirii dintre merde al franțizilor și gingașul dezmiardat al românilor. Drept demonstrație dădea exemplul mamelor care își curăță pruncii „dezmiardându-i”, adică „descăcându-i”, adăuga el. Am verificat, am văzut că etimonul latin al lui merde este lat. merda. Etimonul român este presupus, căci DEX indică în dreptul lui dezmiarda lat. dismerdare. Nu intru în detalii, căci chestiunea e clară. Alteori, deși nu era convins, îi plăcea să creadă că românescul ticălos s-a născut în împrejurarea când vreun grec dădea cu ochii de vreo codană a românilor, exclamând: „ti kalos!”, adică își traducea poetul plecând de la prefixoidul neogr. kalo – (v. caligrafie s.a.): „Ce frumoasă e!”

Îi plăcea să socotească, cu privire la originea localității unde și-a trăit chinuita viață, Ticvaniu Mic, respectiv reședință de comună, Ticvaniu Mare, că ar fi provenit din numele unui strămoș Ticu. I-am spus părerea mea, că la origine stă ticvâ cu referire la denumirea unei înălțimi, cu varianta tâlvă, care are multe sensuri, după cum le consemnează același dicționar de largă folosință. Nu mă contrazicea, dar rămânea la părerea sa. Nu puține scrisori avea menționat în partea



superioară, în dreapta Ticul Mic și urma data expedierii.

Gingășia versurilor sale adresate, închinată Mariei, Roxanei, Căpruielei etc. mergea la inima ciracilor mei, elevilor cărora găseam prilejul să le citesc, apoi le împrumutam cărțile Poetului și ele erau citite, citite. Despre Ghiță Prișcopiță, cum își zicea într-o scrisoare, aș putea scrie zeci de pagini. Aaug încă două chestiuni, fără mare greutate, dar care sunt caracteristice regretatului meu prieten, în mormanul de scrisori și documente ale acestuia eu „înmormântându-mi” două „corpuri delict” legate de „marea degringoladă” din 1984, când am devenit din „profesor evidențiat pe minister” pentru etc., inclusiv Cercul de limba română, cu care am muls oile la o stână de pe dealurile Rudăriei, pe care Al. Graur l-a apreciat în câteva cuvinte nu mai știu în ce publicație și cu ce prilej, am devenit, după cea mai fierbinte vară din viața mea la modul metaforic luată, din dascăl, trădător principal, conform modului cum trecea buna Helga de la ICPHR (CESITEH) prescurtând trăd. princ. Dar, asta e o altă poveste și nu-și are locul a fi desfășurată aici. Ghiță îmi scria într-o scrisoare că, dacă voi putea veni la el să aduc două pâni, căci de restul să nu am grijă. Mă va omeni cu brî și la (îi plăcea să prescurteze ca moroșenii, exagerând). Apoi, mai adăuga că mai are ceva fin cucuruzofagul pe care l-a tăiat pe din două cu un văr mai anțărt (și-mi traducea... în latină: anus terius)

După ce venea de prin buricul țării unde se ducea cine știe pentru ce, îmi scria mult: cu cine s-a mai întâlnit (Vlad Mușatescu era unul cu care

se întâlnea des), cu „al dracu’ de Țoi(u)”: adesea scăpa calul, sărea peste el și zicea pe nume atâtor și atâtor nimicnicii și rele ale acelor vremi. I-am scris odată și i-am trimis scrisoarea printr-un mesager, să aibă grijă, să-și mai tragă fermoarul gurii și să-și țină în frâu condeiul. Anton, fie iertat, soțul bunei mele colege Veronica Broască, care purta, atunci când îmi era colegă, numele securistului Anton, acesta-mi atrăgea prietenește atenția: „Mai țineți gura, nea Vasile! Ai grijă ce scrii și, Doamne ferește, cui scrii!” Credeam că glumește (căci uneori mai și scornea câte ceva). L-am întrebat însă: „Da’ ce, voi citiți și corespondența internă?” „Doamne – s-a mirat el – dar naiv mai ești! Când ai să mori nu ai să dai ortu’ popii din cauza alergiilor cu care te tot lauzi, ci de naivitate!” Apoi, stând puțin pe gânduri, a mai adăugat: „Și spune-i și prietenului dumitale, Azap, să-și mai înfrâneze condeiul!” Așa că, l-am atenționat pe Ghiță, dar Ghiță nu s-a potolit.

Și, în sfârșit, încă ceva din care se va vedea sât de relative sunt aprecierile de un anumit fel. Funcționara Prefecturii, pe numele ei de fată și elevă Ancuțici Lia, după ce a citit volumul poetului „Roxana”, știind că eu împrumutasem numele de „Căpruela” dându-i-l colegii ei de bancă, m-a rugat s-o iau și pe ea când mă voi duce să-i fac o vizită Poetului. Am luat-o într-o vacanță de vară, am mai luat două pâini și mai nu știu ce procurate de prin sărăcia rafturilor Nerei și am poposit la nr. 200 din Ticul Mic. Poetul fusese avertizat că vin, dar nu-i spusese că vin cu o muză, o admiratoare a poeziei lui. După vreo 10 – 15 minute, poetul ne-a lăsat puțin singuri și s-a dus să ne aducă ceva de ciugulit. În acele puține minute, Lia nu a putut să nu-mi destăinuie dezamăgirea pe care o încercase văzându-l pe Poetul Azap. Impresia era defavorabilă, oricum, nu era un bărbat înalt, frumos, cu priviri diabolice (cuvântul e al Liei) etc. Dar pe drumul de întoarcere, după ce am sporovăit vreo trei ceasuri și Lia a auzit din gura Azapului atâtea și atâtea meșteșugite vorbe, calambururi, amintiri etc., mi-a tot spus, de vreo cinci ori: „E mare! E așa cum mi l-am închipuit! Fermecător, zeic (e vorba ei) etc. !

(va urma)

ȘTEFAN GOANȚĂ – personalitate a culturii și spiritualității românești

(Urmare din pag. 33)

remarcabil (Irina Petraș), cu o debordantă activitate cultural-artistică și de creație. Este o personalitate complexă, marcată profund de o epocă prin hățișurile căreia a izbutit să treacă și să ajungă la lumină. Cititorul operei sale va descoperi că Ștefan Goanță a fost în egală măsură om și scriitor, va cunoaște atât omul, cât și scrierile sale, profilul celui care a respirat „artă” și și-a închinat viața culturii românești.

Note

¹ ZĂRNESCU, Constantin, „Altarul de nisip”, un roman de excepție, în revista Tribuna, nr.30(2201), 25-31 iulie 1996, Cluj-Napoca;

² ZĂRNESCU, Constantin, Un nou romancier al marii tradiții românești, prefață la Vinul de piatră, 10 nuvele și un roman, Editura RFT, Cluj, 1997, pag.7-8;

³ Op.cit., pag.12;

⁴ PETRAȘ, Irina, Cuvânt înainte, „Zodia Țărului”, roman, E.D.P., București, 1998, pag.5;

⁵ DIMITRIU, Ștefan, O carte de excepție, în revista Viața românească, anul IV, nr.5-6, 2012, pag.44-46;

⁶ PETRAȘ, Irina, Teatrul unui prozator remarcabil, în revista Contemporanul, nr.36/587, 5 sept. 2002, București;

⁷ GOANȚĂ, Ștefan, De ce (mereu) Miorița?, în vol. Miorița. Domnul de Rouă, Editura Casa Cărții de Știință, Cluj-Napoca, 2010;

⁸ CERANU, Nina, În țara Domnului de Rouă, în revista Anotimpuri literare, decembrie, 2014, Timișoara;

⁹ MARCU, Duiliu (Dumitru Micu), Timpul și tipul robotului, în revista Literatorul, nr. 23-25 din 29 iul.-5 aug. 1994;

¹⁰ STĂNESCU, C., Vânătoarea de cărți, în revista Cultura, 8 decembrie 2011;

¹¹ ZĂRNESCU, C., Op. cit.;

¹² PETRAȘ, Irina, Op. cit.;

¹³ SORIANU, Vlad, Un autor și romanul său memorabil, în revista Ateneu, nr.10 (397), oct. 2002, Bacău.

Ion Greco

Dragoste... de Dragobete

Știi tu, oare, măi băiete,
Ce înseamnă dragostea ?
Uită-te la Dragobete
Și îndată vei afla...

Dragostea-i stropul de rouă
Răsărit pe verdea iarbă,

Așteptând ca luna nouă
Sau un blând soare să-l soarbă.

Dragostea-i gingașa floare
Ce încântă o privire.
Ochi frumoși de fată mare
Ce se uită cu uimire

La un cer senin, de vară.
Dor tainic să o cuprindă
Când așteaptă-n fapt de seară,

De mijloc, dragul s-o prindă.

Ochi în ochi să se privească
Rugând norocoasă stea,
Dulcea vrajă să tot crească...
Grea pedeapsă-i dragostea !

Măi băiete, dor de fete,
Au, ele, farmecul lor !
E firesc... de Dragobete
Toată lumea poartă dor !

Rămas bun, prof. Peter Kneipp!

În 27 februarie 2022 a plecat „în lumea cea fără de dor” profesorul Peter Kneipp. Un dascăl îndrăgit și un om care mie mi-a fost alături în perioade grele, bibliotecii bocșene i-a fost alături în perioadele de restriște, deoarece domnia sa a pus la mare preț, întotdeauna, munca, dăruirea, arta și cultura, dincolo de orgolii meschine ale unor oameni „mici” și „strâmți” la suflet.

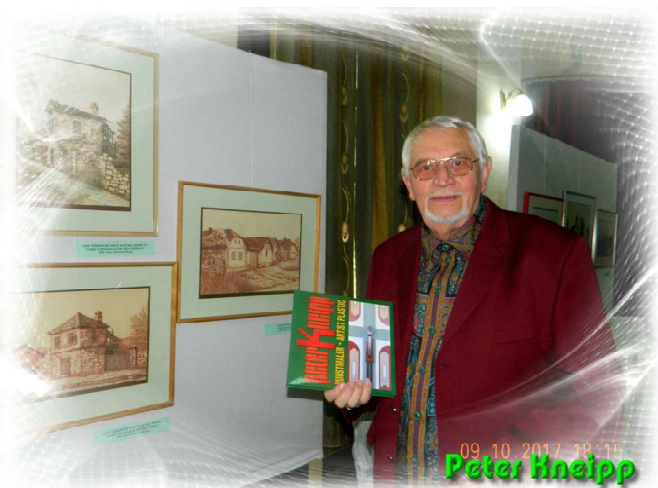
În data de 8 martie 2022, începând cu ora 11.00, la Tuttlingen a fost oficiată slujba înmormântării.

Drum bun în lumină, domnule profesor!

Dumnezeu să vă odihnească în pace!

Vă mulțumesc pentru tot!

Sincere condoleanțe familiei!



Peter Kneipp a fost unul dintre importanții profesori ai Bocșei, localitate care-i va deveni casă prin adopție.

Născut în 24 iunie 1939 la Jebel, județul Timiș, Peter Kneipp este absolvent al Școlii Pedagogice din Timișoara, precum și al Institutului Pedagogic, Facultatea de Arte Plătice din Timișoara.

Din 1965 îl găsim profesor de desen la Bocșa, județul Caraș-Severin, unde se și căsătorește.

Până la pensionare, în 1995, se dedică învățământului cărășan, precum și vieții artistice bocșene, fiind unul dintre întemeietorii și coordonatorii Cenaclului „Tiberiu Bottlik”, un cenaclu care a reunit și a format importanți artiști plastici ai Bocșei: Vasile Marcu, Elena Hăbășescu, Titi Munteanu, Petru Coita, Viorel Coțoiu, Niki Potocean și alții, prin mâinile dascălului Peter Kneipp trecând și prinând aripi toți acești viitori artiști plastici, unii devenind pictori recunoscuți ai artei Banatului (ex. Viorel Coțoiu), crescând mândria dascălului întrecut de ucenic (visul oricărui maestru!).

După pensionare, Peter Kneipp se retrage în Tuttlingen (Germania), împreună cu familia, însă, așa cum precizează și Erwin Țigla în cuvântul său înainte, „rămâne credincios Heimat-ului”: „Peter Kneipp i-a rămas fidel *Heimat-ului* său, chiar dacă a emigrat în Germania: prin intermediul lucrărilor sale dedicate diferitelor localități ale Banatului Montan, dar și prin intermediul expozițiilor sale personale în cadrul diferitelor grupări ale celor stabiliți în Germania, proveniți din Banatul său natal, și nu în ultimul rând prin cele trei expoziții vernisate anul trecut, în 2016, acasă, în Banat (cea din Bocșa, de la Casa de cultură, și ambele din Reșița – la galeria „Agora” precum și la Centrul Social „Frédéric Ozanam”), după mulți ani de așteptări.”¹

În anul 2017 a văzut lumina tiparului cel de-al 79-lea volum editat de către Asociația Germană de Cultură și Educație a Adulților Reșița, un album dedicat artistului plastic Peter Kneipp: *Peter Kneipp Kunstmaler-Artist plastic* (Reșița: Banatul Montan, 2017).

În acest album este prezentată cititorului personalitatea artistului plastic Peter Kneipp, însă este frumos conturat și portretul unui dascăl dăruit precum Peter Kneipp.

Interviuri, prezentări, omagii, mărturii și evenimente, toate acestea sunt cuprinse în paginile bine structurate ale cărții, menite să dezvăluie frumusețea unui om și a muncii sale. „Este un model. Un om nobil și fericit. Cu o viață împlinită.” mărturisește criticul dr. Călin Chincea, iar despre arta lui Peter Kneipp, dr. Ada D. Cruceanu afirmă „...grafica are suplețe și gravitate...”. Și conchide: „Cu eleganța simplității, calmul cromatic și rigoarea tușei, ori cu detalierea până la limită în peisajul grafic (peste care suprapune, adesea un „efluviu” din gama galben-patinat), Peter Kneipp unește, în fapt, contrariile (de intenție a comunicării, de abordare, de tehnică/limbaj plastic) și aceasta îmi pare a fi o „rara avis” a vremurilor noastre, căreia i se cuvin înțelegerea și deplina apreciere a noastră.”

În dimineața zilei de 27 februarie 2022, în Germania, se stingea prof. Peter Kneipp, iar în ziua de 8 martie 2022, începând cu ora 11.00, va fi oficiată slujba de înmormântare într-un cimitir din Tuttlingen.

Dumnezeu să-l odihnească în pace și lumină!

Gabriela Șerban și echipa „Bocșa culturală”

Notă:

¹ Erwin Josef Țigla. Câteva gânduri în loc de Cuvânt înainte în: Peter Kneipp. *Kunstmaler – Artist plastic*. Reșița: Banatul Montan, 2017;

Rămas bun, părinte Constantin Miloș!

PREOTUL CONSTANTIN MILOȘ - LUMINĂ ÎN LUME

„Așa să lumineze lumina voastră înaintea oamenilor, ca văzând faptele voastre cele bune să slăvească pe Tatăl vostru Cel din ceruri.”(Matei 5:16)



Luni, 07 martie 2022, a plecat din mijlocul nostru pe cărările veșniciei dragul nostru părinte duhovnicesc, învățător, îndrumător, ctitor de biserică și suflător, Pr.lc.Stavr.Constatin Miloș. Îl plângem împreună cu familia îndurerată și îndoliată păstrându-i în suflet veșnic viu chipul de o înaltă ținută duhovnicească și intelectuală.

A fost un vrednic slujitor al Sf.Altar al Bisericii Ortodoxe „Sf.Ierarh Nicolae” din Bocșa Română, mare duhovnic al Parohiei Ortodoxe din Bocșa Română și îndrumător al multor teologi din localitate, dar și din întreg Banatul.

Din Parohia Bocșa Română la îndemnul și sub îndrumarea Părintelui nostru duhovnicesc au urmat slujirea Sf.Altar peste 30 de preoți, diaconi, monahi și mulți profesori de Religie.

Prin plecarea Părintelui nostru duhovnicesc Pr. Constantin Miloș, a plecat și o parte din noi, din copilăria și din tinerețea noastră, căci Părintele nostru a sădit din bogăția sufletului său, în inima fiecăruia dintre noi, iubirea pentru Dumnezeu și aproapele.

Suntem îndurerați și ne rugăm pentru sufletul său, alături de copiii și nepoții săi, cât și de toți membrii familiei greu încercată și îndoliată.

Enoriașii și întreaga comunitate din Bocșa Română în care a slujit aproape 40 de ani, alături de actualul preot paroh Silviu Ionel Ferciug, îl vor păstra mereu viu în inimă, rugându-l pe Hristos Mântuitorul să îi facă odihnă veșnică împreună cu toți dreptii și Sfinții.

Veșnica lui pomenire și amintire din neam în neam!

Amin !

Pr.dr. Silviu Ferciug

Amintiri

Cu vreo trei săptămâni în urmă, destul de devreme dimineața, descui și dau să intru în clădirea în care lucrez. Imediat, în spatele ușii de la intrare, pornesc treptele ce duc la etaj. Urc.

Deja din prag mă învăluie o aromă și mă pomenesc catapultată într-un alt timp: sunt mică și am rara ocazie de a intra în cancelaria învățătoarelor, loc sfânt și tabu pentru elevi.

Miroase fix ca în cancelaria Școlii de Piatră.

Cred că m-am oprit pentru o clipă și am închis ochii amintindu-mi cu eram chemată de învățătoare, care îmi dădea bani să merg la alimentara de vis à vis, să cumpăr 50g de salam de 36, feliat.

(Când eram eu mică, la alimentară se vindeau „la liber” și cafea, și făină, și zahăr, și salam și multe altele. Salamul, îmi amintesc, era „de Sibiu”, adică mai bun și ceva mai scump. Și mai era și cel de 36 sau cel de 34 de lei kilogramul. Învățătoarea îl prefera pe cel de 36)

Sunt elevă și miroase ca în cancelarie.

În fond era doar una din asistente care își făcuse un ness, dar mi-a redat o prețioasă amintire. În poză e Școala de Piatră, școală la care a mers și mama cu surorile ei, și verișorii mei și toți vecinii și prietenii.

Pe podelele ei am stat pentru prima dată în genunchi și am murit de rușine. Între acești pereți am învățat să citesc și am aflat despre realizările patriei, unde se prelucrează bauxita și unde se construiesc baraje. În curtea acestei școli am devenit pionier și am legat prietenii pe viață. Acum e părăsită.

Sigrid Martin



HARDY CHWOIKA

Lungul drum spre nicăieri. Drame românești, re trăite la 77 de ani de la deportarea etnicilor germani în fosta URSS

Comunitățile germane din Banatul Montan își aduc aminte zilele acestea, prin manifestări comemorative, de începuturile deportării germanilor în fosta URSS, în ianuarie 1945, în temeiul prevederilor tratatelor de pace de la încheierea celui de al Doilea Război Mondial. Așadar, în urmă cu 77 de ani, bărbați între 17 și 45 de ani și femei între 18 și 30 de ani, apti de muncă, de pe întreg teritoriul României, din Transilvania, Banat, Satu Mare, Crișana, Bucovina, București și Dobrogea, au fost luați din sânul familiei și transportați, în vagoane pentru transportul animalelor, până departe, în teritoriul actualei Ucraine, zona Donețk și al Rusiei în Munții Ural. În realitate însă, au fost deportați oameni și mai tineri sau mai în vârstă, primând doar numărul celor luați pur și simplu din casele lor, de la locurile de muncă sau de pe stradă.

La mai bine de 7 decenii, aflăm câteva din mărturiile urmașilor foștilor deportați în Uniunea Sovietică de altădată. Poveștile lor de cum au fost luați părinții lor de pe stradă și urcați în vagoane

fără să știe unde vor ajunge, fără a putea lăsa măcar o veste celor rămași acasă contează. Eleonora Lugojan din Reșița, născută Wolf, își amintește:

„Tatăl meu a fost luat și dus la gară și așteptau un tren de marfă cu care să plece și mama a mers să îi ducă mâncare de prânz, gătită și ne-a spus că au venit cei care i-au adunat și nu au mai ținut cont, trebuia să ia un anumit număr de oameni și așa au ajuns amândoi în Rusia. Acasă au rămas sora mea și fratele meu care erau cu 11 respectiv 12 ani mai mari ca mine și ei au rămas 5 ani de zile la bunica noastră, mama mamei mele. Erau copii care nu știau unde le-au plecat părinții. În afară de mama dumneavoastră (n.r. Elfriede Chwoika născută Ruttar), am mai avut încă doi colegi de clasă care s-au născut în perioada deportării, este vorba de Toth Otto și Billy Hansi, care din păcate s-au prăpădit de câțiva ani. Foarte mulți au murit acolo, de foarte tineri, dar și ulterior pe drumul de întoarcere sau după ce au ajuns acasă, acumulând o seamă de boli, treptat, treptat tot mai puțini au rămas. În anii trecuți am mai fost cu sora mea la evenimentele organizate de Forumul German la crucea de lângă piață, la monument unde ne-am întâlnit noi foștii deportați și urmașii lor, dar asta a fost mai demult, între timp și sora mea s-a dus, asta este. În prezent nu mai țin legătura cu niciunul dintre foștii deportați, nu am mai întâlnit pe nimeni cunoscut, nu mai sunt, au murit.”

La monumentul deportaților din Reșița și activitățile organizate anual acolo am reușit să stăm de vorbă, în urmă cu aproximativ doi ani, înainte de pandemie, cu unul din foștii deportați, în etate astăzi, este vorba de nonagenarul Ladislau Hoeflinger, care în prezent trăiește în Germania dar este deloc din municipiul de pe Bărzava și de la care am aflat pe scurt un crâmpeli din deportarea sa alături de tatăl său în îndepărtatele ținuturi ale fostei Uniuni Sovietice:

„Cu 18 ani am fost deportat eu și cu tatăl meu în Uniunea Sovietică. Ne-au dus în orașul Plast aproape





Bunicul, pe front



Bunica, nonagenară

de Celiabinsk, supranumit și Orașul de Aur pentru că erau 18 mine de aur. Acolo unde am fost, toată regiunea aia era în mizerie, dar cel mai rău a fost frigul, în continuu vânt... Suferințele astea parcă s-au șters din memoria mea. Tatăl meu a murit acolo, iar eu am pierdut cinci ani de tinerețe.”

Născută în îndepărtata Rusie, în anii deportării este și mama redactorului acestui articol, Elfriede Chwoika, născută Ruttar care poate confirma cele relatate de antevorbitorii ei, ba mai mult, am reușit să aflăm succint, pentru că îi este greu să povestească, firul exodului, dar și drumul întoarcerii acasă:

„Din câte mi-au povestit părinții, ei au fost luați și duși în Rusia, neștiind ce se va întâmpla. I-a adunat la Cinematograful Cultural și pe unii la școală și i-a băgat în vagoane cărora li se spuneau bowagon, erau din lemn, de marfă defapt. Era foarte rece, iarnă așa cum este și acum și i-a dus acolo. Pe drum, nu aveau toalete, îi scoteau prin gări, puneau pături și în spatele acestora își făceau nevoile, condiții inumane. Au mers aproape o lună de zile până au ajuns la Berezovsk unde au stat și după aceea la Sverdlovsk în Munții Ural. Mama a plecat împreună cu fratele ei, ea avea 20 de ani, iar el doar 17. Ajunși acolo i-au împărțit în barăci din lemn, unde dormeau în pături supraetajate, femeile separat de bărbați. Noaptea era așa de frig că le îngheța părul de scânduri. De mâncare le dădeau câte un sfert sau o jumătate de pâine neagră, unii o împărțeau cu alții care nu puteau să mănânce atâta și le dădeau altceva în loc. Ca mâncare gătită primeau zeamă de varză cu arpacaș. Pe urmă i-a împărțit la lucru. Prima dată au lucrat așa fel și fel de munci pe-afară, iar ulterior în mină. Mama a lucrat în mina de aur la 25-30 de metri adâncime, lucrau în 3 schimburi, îi cobora cu liftul și după ce își terminau munca îi scoteau din nou la suprafață. Era foarte frig, mâncarea foarte rea, mulți oameni au murit, unii nu au ajuns să stea nicimăcar o lună, alții au înnebunit. Un vecin de-al nostru a sărit într-o latrină. Cum mureau, îi puneau în lăzi de lemn pe sănii mari și îi duceau să-i înmormânteze în gropi comune. Nu primeau poștă, poate din Paști în Crăciun reușea vreunul să primească ceva scris de-acasă, dar nici ei nu aveau voie să trimită vreo veste. Ai mei au stat cinci ani acolo; eu m-am născut în ultimul an, în 1949 într-o zi de duminică, de 7 august. Pentru copiii născuți acolo erau de-

asemenea condiții inumane. Spărgeau gheața să-i spele. Apă foarte rece. Foarte mulți copii au murit de diaree pentru că nu aveau cu ce să-i hrănească. Tatăl meu era muzicant și mai cânta și pe la șefii de-acolo. Mai făcea câte-un ban și se ducea și-mi cumpăra lapte conservant și mi-au dat să mănânc din acela, era foarte bun și hrănitor că de la ei, ceaiul și zeama de orez erau vai și-amar. Abia în 1949, înainte de Crăciun ne-au adunat să plecăm acasă. Eu am făcut acolo o boală care se manifesta cu exeme pe corp care dacă te scărpinai și le rupeai, carne vie erai. Îmi legau mâinile cu niște cârpe să nu mă scarpin. Luasem și eu de la alții că acolo așa era și abia când am ajuns acasă la Reșița unde era un doctor foarte bun, Berkovics, de la el am primit o alifie și m-am vindecat foarte bine. Pe drum în tren (n.r. pe drumul de întoarcere din deportare), tata se plimba cu mine în vagon și deodată din tavan s-a desprins un felinar, care în cădere era să mă omoare. Am fost toată plină de sânge pe față, mă tăiasse sticla aia. Deci nu am murit acolo, dar puteam să mor aici și-atunci am ajuns acasă, chiar în ajunul de Crăciun. Bunica s-a bucurat foarte mult, așa au fost vremurile de-atunci. Ei mi-au povestit multe, chiar toate nici nu mi le mai amintesc, dar lumea a suferit foarte mult, s-au îmbolnăvit cu plămânii și au murit. Deportați propriu-zis nu mai prea sunt în viață astăzi și cei doi-trei care ar mai fi sunt foarte în vârstă, nu mai pot umbla, stau mai mult în casă și în pat.”

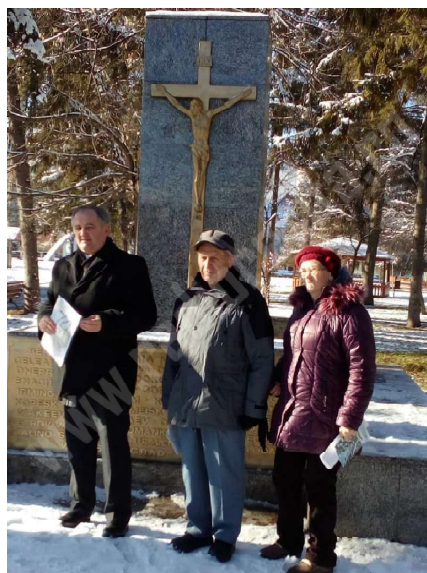
Întâmplări despre revenirea în patria mamă am reușit să aflăm și din amintirile doamnei Gerlinde Mocanu din Văliug, născută Krischer:

„... eu după 3 luni am venit acasă. Mama a plecat însărcinată de aici și a născut acolo. Au luat-o pe ea, pe fratele ei și pe prietenul ei. Din satul nostru au fost foarte mulți, dar când i-au împărțit în vagoane, mama a fost ultima persoană după care au închis ușa și fratele și prietenul ei au picat în alt vagon și i-a dus mai departe în munți. Ea a rămas în Ucraina. Eu acolo sunt născută, în Elenovka în 1945, în 24 august. După 3 luni de la naștere am venit cu mama acasă. Au fost 40 și ceva de femei cu copii în brațe, unii mai mici, alții mai marișori. Acela a fost primul transport ce a revenit în România și i-au dus până aproape de graniță pentru că trenul nu a mai putut continua din cauza ecartamentului liniei. Una a fost mai lată decât cealaltă și i-au dat jos. Acolo i-a așteptat un șofer să-i aducă peste graniță în România. Dar a fost așa un ghețuș afară și un drum rău, că nu a putut circula mașina, iar șoferul i-a dat jos pentru că nu voia să-și asume dacă s-ar fi întâmplat ceva și doi kilometri au venit cu copiii în brațe, pe zăpadă. Au mers mai mult în genunchi decât în picioare că nu au putut. Pe urmă i-a imbarcat din nou și i-a dus până în Sighet la o mănăstire. Acolo ne-au botezat pe toți și trei zile cât au stat acolo, le-au dat să mănânce cât au putut. De-acolo fiecare au plecat către casă. Eu m-am întors cu mama la Reșița la o mătușă pentru că a fost iarnă și zăpada mare și pe vremea aceea nu au fost mașini să



Elfriede Chwoika

**În dreapta:
- deportați reșițeni
- festivități la
M o n u m e n t u l
deportaților
din Reșița**



care era acolo și avea grijă de ei a rugat-o pe bunica mea să o ajute să-l spele ca să-l pregătească să-l ducă la spital, și-atunci când l-au băgat în apă, el a văzut cum i se desprind degetele și talpa piciorului și a început să plângă și le-a zis „domnișoară, mi-am pierdut picioarele”, iar ea i-a zis că la spital îi vor da două

circule, doar cu carul. Au dat telefon la Ocolul Silvic pentru că doar un post telefonic a fost atunci în sat și au anunțat-o pe bunica mea să vină la sora ei că e venită fiică-sa și are și un copil. Bunica s-a bucurat și a zis că e bine că măcar din 3 copii pe care i-a avut, unul să fie acasă. Mama a fost prima care s-a întors acasă și unchiul meu a stat aproape 5 ani. Și tatăl meu a fost deportat, doar că acolo s-a încurcat cu altă femeie și mama nu l-a mai primit. De la unchiul meu, care a lucrat în mină în Munții Ural, am mai aflat că atunci când sufla duda toți lăsau lucrul și fugeau să se ascundă în barăcile în care locuiau pentru că dacă îi prindea valul de frig mureau pe loc. Eu am avut patru ani și ceva când el a revenit acasă. Ca frați s-au bucurat atunci când s-au revăzut. Vreau să mai spun că eu când am ajuns acasă am fost așa de înghețată că mi-au căzut unghiile de la mâini și de la picioare de două ori. Bunica mi-a făcut baie în lapte și în ceai de mușețel, iar sechelele se cunosc acum, mă dor toate oasele de abia merg, dar asta este.”

Și nu puțini au fost aceia care și-au pierdut acolo viața din cauza condițiilor vitrege de muncă și trai. Ultimii deportați s-au întors acasă abia la sfârșitul lui decembrie 1949, chiar de sărbătorile de iarnă, după cinci ani de muncă silnică, depusă pentru reconstrucția statului sovietic. Ionela Rîjniță din Reșița, a consemnat câteva din istorisile bunicii ei din vremea deportării pe care ulterior a reușit să le și publice într-o revistă, publicație care se găsește la Biblioteca Germană „Alexander Tietz” din oraș:

„Au fost multe povești, dar una dintre ele pe care mi-o amintesc este despre un tânăr cu vârsta de aproximativ 20 de ani care lucra în cariera de nisip și din cauza că îi era foarte foame, a mers pe câmp și a furat câțiva morcovi. A fost prins și pedepsit, a stat câteva zile la închisoare și pentru că purta galoși din gumă, picioarele fiindu-i ude, i-au înghețat și când a ieșit de la carceră a mers în patru labe, în genunchi pentru că altfel nu se mai putea deplasa. Acea femeie

picioare noi. Din păcate în acea noapte a pierdut lupta cu viața doar pentru că îi era foame și a dorit să mănânce ceva, luând acei 3-4 morcovi dintr-un câmp. Câteva din aceste povestiri am reușit să le public în revista „Echo” a Forumului Democratic al Germanilor din Caraș-Severin în primul număr din ianuarie 2013. Acolo se regăsesc și alte povestiri ale bunicii mele, trăite în Germania, pentru că a avut norocul, să zic așa, să stea doar doi ani în fosta Uniune Sovietică și rușii să o mute în partea de est a Germaniei, ocupată de ei și ceilalți trei ani i-a petrecut acolo. După aceea a reușit să se-ntoarcă acasă la Reșița, și-a întemeiat o familie, a avut doi copii, o fată și un băiat și patru nepoți, iar soțul ei a avut și el o fiică din prima căsătorie care avea și ea un fiu. Cu toate greutățile pe care le-a întâmpinat în tinerețe, bunica a murit la vârsta de 91 de ani. Ea a fost o fire puternică, crescută de bunicul meu în acest spirit pentru că și el a luptat pe front în Italia în Primul Război Mondial.”

Amintim că, din județul Caraș-Severin au fost deportați aproximativ 10.000 de etnici germani. Astăzi mai sunt în viață în Banatul Montan 13 foști deportați, din care 7 la Reșița și 2 în Caransebeș, dar și câte o persoană în Bocșa, Orșova, Văliug și Gârâna.

Duminică, 30 ianuarie la ora 11.30 în Parcul „Cărășana” al municipiului Reșița, la Monumentul deportaților a avut loc o manifestare comemorativă care a marcat simbolic evenimentele întâmplate în ianuarie 1945.

Evenimente



Omagiu Domnului Profesor Ioan Cătană Prin îngăduința bunului Dumnezeu, astăzi, în zi de duminică, suntem cu gândul mai aproape de domnul profesor IOAN CĂTANĂ. Biserica Ortodoxă a stabilit ca data de 30 Ianuarie să fie zi de pomenire a Sfinților Trei Ierarhi: Vasile cel Mare, Grigorie-Cuvântătorul de Dumnezeu și Ioan-Gură-de Aur - patronii spirituali ai învățământului teologic; care prin viața și activitatea lor au devenit modele pentru educația creștină, lăsându-ne cale deschisă, spre a le urma. „Dumnezeu S-a milostivit” - căci așa se traduce numele „IOAN” și i-a dăruit Sfântului Ioan-Gură-de Aur, o vorbire aleasă de la Amvon. De la catedră, însă, colegul nostru - Profesorul IOAN CĂTANĂ - le-a vorbit atât de frumos elevilor, explicându-le și învățându-i cu pasiune și dăruire să iubească ISTORIA, această disciplină fundamentală pentru existența umanității. Cu multă recunoștință și pioasă aducere-aminte, alături de soție, prof. Lia Cătană, colegi, prieteni și elevi, l-am omagiat pe iubitul dascăl IOAN CĂTANĂ, și ne-am rugat milostivului Dumnezeu, să-i dăruiască odihnă veșnică în Împărăția Sa, alături de toți slujitorii catedrei bocșene care au trecut în veșnicie! Veșnică pomenire din neam în neam! *(Prof. Dr. Liana Ferciug)*



La Biblioteca Orășenească „Tata Oancea” Bocșa

Evenimente

GABRIELA ȘERBAN

Ziua Națională a Lecturii la Bocșa, ed. I, 2022

Întotdeauna, pentru instituțiile școlare și biblioteci, cartea și lectura au fost prioritare la Bocșa și sunt bine cunoscute publicului diversele și nenumăratele evenimente culturale, care au avut ca principal obiectiv promovarea de carte, îndemnul la lectură, aducerea scriitorilor și autorilor de cărți în atenția tinerilor și nu numai.

Din anul 2005, și la Bocșa, ca pretutindeni în lume, în 23 aprilie este sărbătorită *Ziua Internațională a Cărții și a Dreptului de Autor, precum și Ziua Bibliotecarului*.

Din 2016, la începutul lunii februarie, în întreaga lume este sărbătorită *Ziua Internațională a Cititului Împreună*, un eveniment global la care participă milioane de oameni.

Evenimentul, organizat de LitWorld, întrunește într-o singură zi copii și tineri, adulți și vârstnici, din peste o sută de țări ale lumii și se dorește a fi un îndemn la lectură, o frumoasă celebrare a puterii Cuvântului.

De șase ani, Biblioteca Orășenească „Tata Oancea” din Bocșa s-a alăturat acestui atractiv proiect și, la început de februarie, invită tineri și vârstnici pentru a citi împreună, cu voce tare.

Iată că, începând din acest an, 2022, România are o *Zi Națională a lecturii*: 15 februarie, ziua de naștere a două mari personalități cu un rol fundamental în dezvoltarea școlii românești și în promovarea lecturii în România, atât prin operele lor literare, cât și prin activitatea politică și socială: Titu Maiorescu (15 februarie 1840 – 18 iunie 1917) și Spiru Haret (15 februarie 1851 – 17 decembrie 1912).

Bineînțeles că și orașul Bocșa s-a alăturat acestui frumos proiect și, în data de 15 februarie, în toate școlile de pe raza orașului, timp de cel puțin o oră, au loc sesiuni de lectură, activități care au ca obiect principal cartea, menite să stârnească plăcere și preocupare pentru lectură și cuvântul scris.

Cu acest prilej, Biblioteca Orășenească „Tata Oancea” a pregătit un moment special, de astădată pentru cei mai mici beneficiari ai serviciilor bibliotecii, apelând la cadrele didactice de la Grădinița cu Program Prelungit Bocșa (prof. Ionela Vuia, prof. Luminița Miloșși prof. Ana Mureșanu), precumși la un voluntar, o elevă de frunte a Liceului Teoretic „Tata Oancea” Bocșa. Eleva Silviana Maria Feriug a

fost, pentru o oră, *Zâna Poveștilor*, încântând copiii de la grădiniță prin lecturarea unor cunoscute povești, dar și prin frumusețe și darul vorbirii.

De asemenea, organizatorii au dăruit câteva cărți de povești și de colorat, precum și diplome, care să amintească celor prezenți că, în fiecare an, în 15 februarie, vor dedica, măcar o oră, din timpul lor, unei cărți și unei lecturi preferate.

Campania de promovare a cărții la Biblioteca „Tata Oancea” din Bocșa continuă cu cea de-a XII-a ediție a proiectului „Îndrăgostiți de carte”, prin care, fiecare utilizator al serviciilor bibliotecii, care trece pragul instituției în zilele de 14 și 24 februarie, primește o carte în dar, dar și cu cel mai nou proiect desfășurat la nivel județean, intitulat „Pro Lectura”, și constând

în *Concurs de eseuri, compuneri, creație plastică*, pentru elevi de gimnaziu și liceu, un proiect propus de Biblioteca Județeană „Paul Iorgovici”, Caraș-Severin, și derulat în toate bibliotecile publice din județ, în perioada 15 februarie – 8 aprilie 2022.

Iată că, prin activitățile derulate de Biblioteca Orășenească „Tata Oancea”, în parteneriat cu instituțiile școlare, orașul Bocșa din Caraș-Severin se alătură cu cinste proiectelor naționale și internaționale organizate în vederea promovării cărții, a lecturii și a autorilor de carte.

La mulți ani, tuturor celor care iubesc să citească!

A.C.S. Golden Kids Bocșa și aventura în campionatul național de handbal junioare III

Asociația Club Sportiv Golden Kids Bocșa, grupare sportivă privată care există în orașul Bocșa încă din 2017, a participat în sezonul competițional 2021-2022 în Campionatul Național de Junioare III (fete născute 2008-2007). Din păcate, gruparea de pe malul Bîrzavei a terminat grupele geografice doar cu 4,5 puncte, clasându-se pe ultimul loc. Golden Kids Bocșa a făcut parte din seria K alături de LPS Banatul Timișoara, CS Olimpic Drobeta Turnu Severin, Sc. generală nr 7 Timișoara, ACS Băile Herculane, CSS Drobeta Turnu Severin, ACS Leu Giarmata. În aventura din grupele geografice echipa fanion a orașului a avut sprijinul Primăriei și Consiliului Local Bocșa prin oferirea de buget pentru 3 deplasări în anul 2021 și 2 deplasări în anul 2022, a avut sprijinul pizzeriei ArenaPub din Bocșa prin oferirea de pizza gratuit la meciurile de pe teren propriu, Casei Orășenești de Cultură Bocșa cu care există o colaborare frumoasă încă de la începutul fenomenului handbalistic în oraș prin oferirea cu titlu gratuit a sălii de sport din oraș pentru a se putea desfășura în condiții optime antrenamentele și meciurile de acasă, a avut sprijinul firmei Printtec IndoorOutdoor din Reșița prin oferirea unui preț la procurarea și imprimarea echipamentelor de joc, și bineînțeles sprijinul părinților. Rezultatele echipei din cadrul meciurilor din grupele geografice au fost următoarele:

TUR

Golden Kids Bocșa – Sc gen 7 Timișoara 17 – 41

ACS Leu Giarmata – Golden Kids Bocșa 29 – 31

Golden Kids Bocșa – Olimpic Drobeta Turnu Severin 24 – 43

CSS Drobeta Turnu Severin – Golden Kids Bocșa 26 – 21

Golden Kids Bocșa – ACS Băile Herculane 20 – 30

LPS Banatul Timișoara – Golden Kids Bocșa 52 – 15

RETUR

Sc gen 7 Timișoara – Golden Kids Bocșa 44 – 16

Golden Kids Bocșa – ACS Leu Giarmata 20 – 48

Olimpic Drobeta Turnu Severin - Golden Kids Bocșa 48 – 16

Golden Kids Bocșa – CSS Drobeta Turnu Severin 22 – 45

ACS Băile Herculane - Golden Kids Bocșa 33 – 15

Golden Kids Bocșa - LPS Banatul Timișoara 17 – 57

Fetele care au dus greul în această aventură sunt din Bocșa, Reșița, Berzovia, Buziaș, Nițchidorf, acestea trebuie amintite: Însurățelu Nicoleta (născută 2008), Ulieru Dariana (născută 2007), Borca Silvana (născută 2008), Brosbă Loredana (născută 2007), Mureșan Petronela (născută 2007), Diaconu Mihaela (născută 2007), Manolache Daiana (născută 2008), Ilie Diana (născută 2008), Pîrvu Alexandra (născută 2008), Vuca-Abrudan Sara (născută 2008), Nicu Georgia (născută 2009), Tiutiu (născută 2009), Marcu Doriană (născută 2010), echipa a fost condusă de pe banca tehnică de profesor Bosioc Bogdan și Popescu Cristina. Atât pentru fete cât și pentru staff-ul tehnic a fost un sezon de acumulare de experiență, dar sunt convins că cu sprijinul autorităților locale, al părinților și, de ce nu?, al unor sponsori sezonul viitor va fi un sezon mult mai bun și gruparea bocșană va face o figură frumoasă în viitorul campionat. Chiar dacă pentru echipa fanion a orașului s-a încheiat campionatul, ea își continuă pregătirea și va participa la turnee



de verificare acasă, la Bocșa, și în deplasare și poate va reuși să facă și un cantonament în vară. De asemenea și grupele de minihandbal au participat și vor participa la diverse competiții.

Ionuț Bogdan Bosioc

TATAMI, A DOUA CASĂ

„Să nu încetezi a învăța din vocea pură a unui torent de munte care curge mereu, spumegând printre pietre.” Morihei Ueshiba (Arta Păcii)

Un mod de viață într-o lume trăită sănătos fizic și psihic: AIKIDO AIKIKAI.

Este o lume a noastră, o lume în care ne armonizăm cu tot ce ne înconjoară, simțim bucuria de viață și atingem cu adevărat fericirea. AIKIDO este o carte în care spiritul omului strălucește în bătaia soarelui, o carte în care toate capitolele evidențiază starea de bine, sănătatea și speranța unei lumi mai bune, este vorba de evoluția lumii în bine.

A fost o onoare pentru mine să fiu promovat la gradul de 5 DAN AIKIDO AIKIKAI, cu prilejul ceremoniei Kagami-Biraki, organizată la HombuDojo în Tokyo, 13 ianuarie 2019, Japonia, împreună cu sensei Nicolae Mitu din București, la propunerea conducerii Fundației Române de AIKIDO AIKIKAI, președintele fiind Dorin Marchiș 6 DAN. AIKIDO este o artă marțială făcută celebră de actorul Steven Seagal în care armonia a prins rădăcini în multe suflete, în al meu de 28 de ani, iar de 24 de ani am înființat la Lugoj CLUBUL DE AIKIDO AIKIKAI WAGO-KAN.

Lugojul este un oraș plin de oameni talentați, aici am găsit voință, dorință, speranță, pot spune că toți copiii care vin la antrenamente au în ei multă



dragoste de viață cât și note bune la învățătură, plus că ei învață cum să se poarte, să respecte și să fie respectați, de aceea AIKIDO este Calea Armoniei, Calea Armonizării Energiei, AI - înseamnă a uni, a unifica, a combina și, prin extensie, armonie; KI - reprezintă energie sau spirit și DO - înseamnă calea armonizării energiilor (vitale) sau calea unificării spiritului.

Îi inițiez cu multă răbdare și dăruire pe toți care vor să devină practicanți, fie mici, fie mari, pentru a intra în tainele artelor marțiale, taine care au fost aprofundate mai ales la seminariile naționale unde am participat în toți acești ani și mai ales când am fost în Japonia, împreună cu o delegație de români am participat la câteva antrenamente la HombuDojo, septembrie 2018.

Seminariile naționale de AIKIDO AIKIKAI organizate la Lugoj, sunt stagii de pregătire la care participă practicanți de Aikido din toată țara unde se pune accent pe diferite tehnici de autoapărare extrem de eficiente împotriva atacurilor mai multor agresori. Această disciplină sportivă se poate practica la orice vârstă, copii, femei, bărbați,

pentru că nu depinde foarte mult de aptitudinile fizice ale practicantului ci de înțelegerea, mintea și spiritul său.

TATAMI este a doua casă a mea, este și a doua familie, pandemia a adus multă tristețe în rândul practicantilor de arte marțiale și nu numai, am făcut online antrenamente, însă nimic nu se compară cu atingerea corp la corp, cu discuțiile, cu învățămintele atât de importante sufletului nostru, spiritului de „aikidoka”. Astăzi ne regăsim încet, încet, ca oameni, ca prieteni, ca practicanți de AIKIDO, ne continuăm viața trăită sănătos pentru că trebuie să fim puternici, să fim în armonie cu universul.

„Inima ta este plină de semințe fertile, așteptând să încolțească. Așa cum floarea de lotus răsare din mlaștină pentru a înflori în toată splendoarea ei, interacțiunea cu respirația cosmică face ca florile spiritului să înflorească și să dea fructe în această lume.” Morihei Ueshiba (Arta Păcii)

Lugoj 24.01.2022

Sensei Daniel ROGOBETE

